

Investeren in Cultuur

een lange termijnvisie

Gemeente Deventer

maart 2007

Inhoudsopgave

1 Deventer, een stad met ambitie	3
2. Waar staan we nu?	6
3. Belangrijke, kansrijke omgevingsfactoren	9
4. Uitgangspunten voor de komende jaren	11
5. Knelpunten, kansen en perspectieven	12
5.1. bedrijfsvoering	12
Filmhuis	
Bouwkunde	
Burgerweeshuis	
5.2. ontwikkeling in functies	
Bibliotheek	
SAB	
Educatie/Leeuwenkuil	
Muziekpodia/ Burgerweeshuis/ Productiehuis	
Lokale Omroep	
Evenementen	
Broedplaats creatieve bedrijvigheid	
Beeldende kunst en vormgeving/Kunstenlab/Rondeel	
5.3. huisvesting	
Cultuurkwartier	
Gemeentemusea	
Leeuwenbrug theater en congrescentrum	
Binnenstadskerken	
6. De weg naar de concretisering	26
7 Prioriteitsstelling	31
8 De uitvoering	33

bijlagen:

1. Overzicht geraamde investeringen
2. Begroting programma Kunst en Cultuur
3. Activiteiten overzicht Kleintje cultuur 2006

Deventer, een stad met ambitie

1. Inleiding

Zoals een stadsplan zich in de loop van vele jaren organisch ontwikkelt onder invloed van burgers en bestuur, zo ontwikkelt zich ook een cultureel klimaat en een culturele infrastructuur. De Deventer culturele sector is duidelijk geworteld in de rijke geschiedenis van de stad en sluit op organische wijze aan bij de culturele behoefte van zijn bevolking.

Het culturele leven in Deventer heeft bijzondere kenmerken, zeker in vergelijking met steden van gelijke omvang. Kernwoorden zijn stedelijkheid, kleinschaligheid en levendigheid. Woorden die zeer goed passen bij de uitstraling en de essentie van deze stad.

Zelfs een groot evenement als de boekenmarkt heeft deze kenmerken. De markt is in oorsprong uiteindelijk ook niet meer dan de aaneenschakeling van een reeks boekenkramen. Weliswaar uitgegroeid tot een mega-evenement, maar in zijn kern nog steeds kleinschalig en levendig.

De ontwikkeling van die kleinschaligheid wordt gevoed door de compacte binnenstad met zijn vele historische panden en bijzondere plekken. En wat ook opvalt, is dat de bevolking van Deventer een goed ontwikkeld vermogen blijkt te hebben om zijn culturele behoefte zelf te organiseren. Resultaten hiervan zien we terug in de omvang van de amateurkunstbeoefening, maar ook in het feit dat sinds de jaren '70 van de vorige eeuw zich steeds weer nieuwe kleinschalige levensvatbare initiatieven hebben aangediend. Initiatieven zoals het Filmhuis, Bouwkunde, het Kunstenlab, het Speelgoedmuseum en het Burgerweeshuis hebben na verloop van vele jaren, een gewaardeerde plek gekregen in de culturele biotoop van de stad. Ze zijn nu niet meer weg te denken uit het culturele leven.

Het zijn initiatieven die tot bloei zijn gebracht door bewoners van de stad, vaak op basis van een grote persoonlijke inspanning. In de pioniersfase opgezet als een vrijwilliger of semi-professionele structuur met een goed cultureel of kunstzinnig idee. Na verloop van jaren zijn deze bijzondere initiatieven uiteindelijk professionele organisaties geworden. Ze worden gefinancierd door de gemeente en zijn een vaste waarde gaan uitmaken van het culturele leven van de stad.

Het bestuur van de stad Deventer heeft door een consequente beleidsmatige en financiële steun aan deze vruchtbare initiatieven de economische basis gelegd voor de huidige rijkgeschakeerde culturele sector.

De ontwikkeling van deze culturele sector is aan het begin van de 21^e eeuw in een nieuwe fase gekomen. Belangrijk is vast te stellen dat de cultuurbeleving van het publiek sterk aan het veranderen is. De vrijetijdsbesteding heeft nieuwe waarden gekregen, nieuwe vormen van vermaak, reflectie en informatie dienen zich aan. Op deze ontwikkelingen moeten de cultuurinstellingen antwoorden vinden, ze moeten hun aanbod en hun productie aanpassen aan de eisen van de tijd. Deze ontwikkelingen vragen soms ook een andere manier van presenteren van het aanbod, in andere, nieuwe arrangementen. In die ontwikkeling van aanbod en vraag lopen de huidige culturele instellingen ook aan tegen de fysieke grenzen van hun huisvesting. Deze ontwikkelingen vragen om een antwoord van zowel de instellingen als het stadsbestuur.

Deze cultuurpolitieke ontwikkelingen lopen synchroon met vernieuwingsvraagstukken uit de stadsontwikkeling en de sociale agenda van de stad.

Deventer heeft, zoals bekend, een reeks ambitieuze, identiteitsversterkende vernieuwingsprojecten voor de binnenstad en omgeving in gang gezet. Projecten die de leefbaarheid en aantrekkingskracht van de stad ook de komende decennia veiligstellen.

Beide ontwikkelingen, de culturele en stedelijke, horen bij elkaar en kunnen mits zorgvuldig gegerisseerd een enorme kwaliteitsimpuls betekenen voor de culturele kwaliteit van de stad.

In de Sociale Structuurvisie wordt voor het versterken van de leefbaarheid en aantrekkingskracht van de stad ook een belangrijk cultureel speerpunt geformuleerd, namelijk de wens tot het binden van economisch en creatief potentieel aan de economische ontwikkeling van de stad. Randvoorwaardelijk voor deze ambitie is natuurlijk een kwalitatief gezond, levendig en vindingrijk cultureel klimaat. Deze ambitie wordt op een natuurlijke manier gesteund door de stedelijke ontwikkelingsplannen en de plek die daar aan de culturele instellingen is toegedacht in de binnenstad.

In de Stedenbouwkundige Visie Binnenstad Zuid wordt geformuleerd dat onder andere door de ontwikkeling van het Boreelterrein (Deventer koopstad), het noodzakelijk is om tegelijkertijd de identiteit van de binnenstad (Deventer Rivierstad) te versterken. Deze identiteitsversterkende ontwikkelingen worden vooral gezocht in het huisvesten van belangrijke culturele instellingen in het centrum van de oude binnenstad. De aanwezigheid van deze instellingen gaat de aantrekkelijkheid en verblijfskwaliteit van het gebied enorm versterken en zo voor dit gebied een tegenwicht bieden tegen de aanzuigende werking van bijvoorbeeld het Boreelterrein.

In de onderhavige nota is een integrale visie verwoord waarin alle kansen die geboden worden zo goed mogelijk worden benut. De nota formuleert hoe de versterking van de culturele sector tot stand kan komen. Overigens altijd vanuit het besef dat we leven in een maatschappij die wereldomvattend denkt en handelt, maar die tegelijkertijd steeds meer hecht aan de specifieke lokale kwaliteiten van een levendige en kleinschalige stad.

Het belang van cultuur

Cultuur is de spiegel van onze samenleving. Het is het verhaal dat kunsten, erfgoed en media vertellen over de maatschappij waarin we leven: van theatervoorstellingen tot popconcerten, van schilderijen tot historische binnensteden. Cultuur verbindt mensen, ongeacht hun leeftijd of afkomst. Een toegankelijk gedocumenteerd verleden is daarbij onmisbaar.

Ook radio, televisie, kranten, tijdschriften en het internet vervullen een belangrijke rol, als kennisbronnen en opinievormers.

Cultuur laat mensen anders naar de werkelijkheid en naar elkaar kijken en zet aan tot dialoog. Kunst maakt nieuwsgierig, leert mensen anders te kijken naar vanzelfsprekendheden, stimuleert vragen te stellen en biedt mogelijkheden voor unieke individuele en gezamenlijke ervaringen.. Kortom: cultuur inspireert, verbindt

Kunst is een uiting van de verbeeldingskracht van de maker. Kunstuitingen zijn uniek en onderscheidend,

Op veel scholen komen kinderen nauwelijks meer in aanraking met creatieve uitingsvormen als muziek, theater en dans. Het lezen van literatuur wordt steeds minder vanzelfsprekend. Tegelijkertijd vraagt onze gemedialiseerde samenleving om nieuwe vaardigheden en inzichten. Kinderen en volwassenen moeten de mogelijkheden aangereikt krijgen zich te ontwikkelen tot culturele burgers. Dat maakt cultuur geen bijproduct maar de kern van een zelfbewuste samenleving die weet om te gaan met identiteit, diversiteit en vernieuwing. Cultuur vraagt concentratie en verdieping en kan hierdoor tegenwicht bieden tegen de vluchtigheid en vervlakking die de massacultuur steeds meer kenmerkt.

Cultuurproductie en cultuurbeleving staan midden in de publieke en politieke belangstelling. Een gevarieerd, kwalitatief goed cultuuraanbod wordt gezien als een belangrijke maatschappelijke voorziening. Cultuurbeleving gaat over ontmoeten, met elkaar iets meemaken, maar ook over het op een verrassende manier geconfronteerd worden met nieuwe inzichten en vergezichten. Algemeen is aanvaard dat een kwalitatief hoogwaardig en gevarieerd cultuuraanbod bijdraagt aan een gezonde, evenwichtige samenleving. Erkenning voor het behoud en de presentatie van cultuurhistorische waarden is een belangrijke basis. Actieve, moderne culturele voorzieningen, die dit aanbod ontwikkelen of laten zien, zijn op zichzelf ook weer belangrijke bouwstenen voor een inspirerend cultureel en creatief klimaat in de stedelijke omgeving. Een dergelijk activerend ondernemend cultuurklimaat is, blijkt uit veel onderzoek, ook weer een belangrijke vestigingsfactor voor bedrijven en culturele ondernemers.

Steeds vaker zoeken bedrijven samenwerking met kunstenaars in om het creatief en innovatief vermogen te stimuleren.

In deze nota wordt geschetst op welke manier de versterking van de huidige culturele instellingen kan bijdragen aan het gewenste, levendige klimaat.

Dat betekent dat de nadruk wordt gelegd op een gezonde economische basis voor de instellingen, die mogelijkheden biedt voor nieuwe ontwikkelingen en die er vooral voor zorgt dat de karakteristieke kenmerken van de Deventer cultuur zich op een 21^e eeuw-niveau kunnen gaan manifesteren.

Integrale visie op cultuur

De stad heeft op integrale wijze verbanden gelegd tussen de ruimtelijke agenda en de sociale agenda. Het is niet meer dan logisch dat op basis van het belang dat gehecht wordt aan cultuur ook een integrale meerjarevisie wordt neergelegd voor de culturele instellingen.

In deze integrale visie wordt de cultuur niet alleen gepositioneerd als wezenlijk kenmerk van de Deventer samenleving, maar tegelijkertijd wordt er voor gezorgd dat de instellingen die het cultuurbeleid moeten uitvoeren en ontwikkelen, een zodanige basispositie krijgen, dat zij ook daadwerkelijk in staat kunnen zijn om aan de hoge verwachtingen die gesteld worden te voldoen.

Structurele aanpak

Bekend is dat verschillende grote en kleinere culturele instellingen het de laatste jaren zwaar hebben gehad. Huisvestingsproblemen, financiële en personele problemen lagen vaak als een zware last op de schouders van zowel de instelling als op die van de gemeente. De aanpak die in deze nota wordt voorgesteld probeert de kansen die er door de stedelijke vernieuwingsaanpak liggen, te verzilveren. Er wordt niet per organisatie en per probleem naar oplossingen gezocht, er wordt geen kaasschaaf gehanteerd. Een integrale benadering moet leiden tot een nieuwe en solide basis voor het gewenste culturele voorzieningenniveau.

In deze nota zijn denklijnen uitgewerkt die de bestaande culturele functies versterken. Er worden onder andere voorstellen gedaan voor clustering van functies, maar ook wordt voor instellingen een investeringsprogramma ontworpen voor de langere termijn. En natuurlijk is voldoende ruimte ingebouwd voor vernieuwende initiatieven.

De samenhangende afweging die de gemeente maakt tussen de investeringen in cultuur en investeringen in de binnenstad moet leiden tot een investeringsprogrammering voor de komende jaren.

De ambities van de nota worden tevens als richtinggevend gezien bij de subsidiëring van activiteiten en bij de meerjarenafspraken die wij maken met de culturele instellingen.

In de bijlagen zijn ter illustratie overzichten opgenomen van ramingen van de genoemde investeringen en van de genoemde wijzigingen in de meerjarenbegroting van de cultuursubsidies.

Werkwijze

In april 2006 heeft het college de discussienota Investeren in Cultuur vastgesteld. Over de inhoud van deze nota hebben wij gesproken met vele partners in de stad. Ook is hierover gediscussieerd tijdens de politieke markt. Een groot aantal mensen heeft op onze uitnodiging een bijdrage geleverd aan de discussie. De resultaten van deze discussieronde zijn verwerkt in deze presentatie. De bundeling van de reacties is afzonderlijk beschikbaar.

Basis

De beleidsuitspraken die zijn vastgelegd in de volgende documenten vormen de basis voor deze nota:

- Collegeprogramma 2005 - 2010
- de stedenbouwkundige visie Binnenstad-Zuid (2004)
- de meerjaren programma begroting
- Algemene subsidieverordening
- Accommodatiebeleid
- *Passie voor de Centen* (okt. 2003)
- Sociale Structuurvisie *de Sociale Kracht van de Stad* en Sociaal programma 2005 - 2009

2. Waar staan we nu?

Om alle voorliggende plannen goed te kunnen beoordelen, wordt eerst in een meer algemeen cultureel kader geschetst hoe de Deventer cultuur zich op dit moment manifesteert. Deze stand van zaken is een momentopname die natuurlijk onder invloed van algemene culturele en maatschappelijke ontwikkelingen de komende decennia zal veranderen. De voorstellen in de nota proberen ook met deze toekomstige ontwikkelingen rekening te houden.

De collectie Deventer

Deventer is een stad met een rijke cultuurhistorie. Dit erfgoed van onze stad en omgeving – de collectie Deventer – heeft als basis de prachtig gerestaureerde middeleeuwse binnenstad. De collecties van het Historisch Museum, het Speelgoed- en Blikmuseum, het Stadsarchief en de Athenaeumbibliotheek, de archeologische vondsten en de ‘buitencollectie’ monumenten completeren het beeld. Het zorgvuldig koesteren, conserveren, ontsluiten en presenteren van deze unieke collectie Deventer is een taak die continue aandacht verdient. Een taak die als het ware in het hart staat van het culturele leven van Deventer.

Maar er gebeurt meer...

De humuslaag die gevormd is op eeuwen van cultuurontwikkeling heeft sinds de jaren 70 en 80 van de twintigste eeuw, een veelheid aan nieuwe en vernieuwende initiatieven gegenereerd. Van Boekenmarkt tot kunstenaarsinitiatief Willie; van Matthäus Passion tot de Kunstfietsroute in Okkenbroek. Vrijwilligersinitiatieven die hebben geleid tot de vorming van een aantal culturele instellingen. Denk maar aan Theater Bouwkunde, het Centrum voor Kunsteducatie (gefuseerd tot Leeuwenkuil, Centrum voor de Kunsten), Filmhuis de Keizer en Poppodium het Burgerweeshuis. Maar ook nu nog leiden initiatieven van binnen of buiten Deventer tot nieuwe culturele organisaties die een bijzondere toegevoegde waarde leveren aan het leven in de stad. Enkele voorbeelden hiervan zijn de Academia Vitae, het Productiehuis Oost Nederland, de Academie voor de Ambachtscunst, de School van Frieswijk en de recente aankondiging van een Festival voor Oude Muziek. Het culturele klimaat, de vruchtbaarheid van de humuslaag blijkt overduidelijk ook een inspiratiebron te kunnen zijn voor nieuwe hedendaagse initiatieven.

Het publieke debat

Een levende stad heeft een dynamisch publiek debat over kwesties die de samenleving raken. Geconstateerd is dat in Deventer steeds vaker maatschappelijke organisaties en ook de gemeente lezingen en debatten organiseren over een veelheid van onderwerpen op maatschappelijk, cultureel en politiek gebied. Deze debatcultuur is een duidelijk signaal van het inspirerend vermogen in de stad. In een openbare dialoog met elkaar nieuwe wegen en oplossingen zoeken voor bijzondere vraagstukken, is ook een wezenlijke kwaliteit van een stedelijke cultuur. Het versterken van deze debatcultuur is een taak die de culturele instellingen en het gemeentebestuur serieus willen nemen. De nieuwe infrastructuur, de nieuwe samenwerkingsverbanden die in deze nota geschetst worden, geven alle kansen om kwaliteit, uitstraling en bereik van deze debatcultuur te optimaliseren.

Productieklimaat

Een gezond stedelijk klimaat is zeer gebaat bij een regelmatige productie van kunstuitingen, niet alleen vanwege de resultaten die getoond kunnen worden, maar ook vanwege het feit dat een stadspopulatie zonder kunstenaars een incomplete stadspopulatie is. Kunstenaars hebben nu eenmaal een eigen wijze van leven en beleven en dragen met hun aanwezigheid bij tot een aangenaam, verrassend woon- en leefklimaat.

Gelukkig is er in Deventer niet alleen een rijk en gevarieerd amateurkunstleven, maar er is ook een kleinschalig professioneel productieklimaat ontstaan. Deventer blijkt, hoewel hier geen instelling voor hoger kunstvakonderwijs is gevestigd, een aantrekkelijke vestigingsplaats voor beeldend kunstenaars en vormgevers te zijn. Ook professionele theatergroepen als TamTam en Gajes ontwikkelen zich hier en krijgen waardering en erkenning tot buiten de landsgrenzen. Het Theaterschip timmert stevig aan de ‘weg’. Vanuit het Poppodium het Burgerweeshuis is het Productiehuis Oost Nederland opgericht, waar met veel succes de grenzen van de hedendaagse pop en mediacultuur verkend worden. In de nota wordt er vanuit gegaan dat een gezond Deventer productieklimaat vooral is gebaat bij een goede infrastructuur, bij een uitnodigend huis, bij ondersteuning van de eerste stappen. Voor een daadwerkelijke productie zijn er goede landelijke en provinciale voorzieningen. In de nota worden de voorwaarden voor de bloei van het productieklimaat ondersteund.

Evenementen en manifestaties

Evenementen, manifestaties en festivals zijn programmaformules die meestal een grote wervende kracht hebben. Wervend voor publiek van soms van heinde en ver, maar ook wervend en verbindend voor de eigen stadsbevolking. Kijk maar naar hoe de stad omgaat met het Dickensfestijn. De kracht en mogelijkheden van goede formules kunnen niet genoeg worden benadrukt.

Deventer heeft op dit gebied een naam op te houden. De stad kent een grote verscheidenheid aan culturele en cultuurtoeristische evenementen. Het meest in het oog springend zijn de grotere evenementen als de Boekenmarkt, Deventer op Stelten en het Dickensfestijn. Dit zijn belangrijke ingrediënten van het positieve culturele imago van de stad en een grote stimulans voor het toeristisch recreatief bezoek aan Deventer. Daarnaast zijn er tal van kleinere, vaak door vrijwilligers georganiseerde evenementen met hoge kwaliteit, zoals de Matthäus Passion in verschillende vormen, het twee-jarlijks Accordeonfestival, het Tuinfeest, PlugPlantsoenPop of de wereldmuziekconcerten onder de paraplu van Deventer Internationaal. In de dorpen zien we naast de traditionele evenementen als paasvuur en kermis, de opkomst van de Kunstfietsroute in Okkenbroek, en de Bathmense kunstbiënnale.

De manier waarop de reguliere culturele instellingen gehuisvest kunnen worden rond de pleinen Grote Kerkhof en Nieuwe Markt heeft grote mogelijkheden om nieuwe formules uit te denken en te ontwikkelen.

Amateurkunst en educatie

Landelijk onderzoek toont aan dat de amateurkunsten mogen rekenen op een steeds groeiende belangstelling. Niet alleen in verenigingsverband, maar ook op individuele basis. Sinds de computer ervoor gezorgd heeft dat iedereen muziek kan maken, componeren, boeken kan publiceren en websites kan vormgeven, is de amateurkunst in een enorme stroomversnelling gekomen. Iets vertellen, laten horen over wat jij vindt of meemaakt, in een kunstzinnige digitale vorm, behoort tot het normale uitingspatroon van de hedendaagse jong-volwassenen. Die aandacht voor vorm en inhoud zal de komende decennia een belangrijke invloed gaan hebben op de kunsteducatie en de amateurkunst. Op dit moment zijn er naast de professionele instellingen een 80-tal organisaties voor amateurkunstbeoefening actief met in totaal rond de 2.500 actieve deelnemers. Bijna wekelijks zijn er voorstellingen of optredens van amateur-gezelschappen, optredens ook in de dorpen, de jaarlijkse voorstelling van de Drentse Vereniging, de Kindermusical of het projectkoor VOCA.

De groei en bloei van deze meer traditionele amateur-kunsten is gebaat bij goede presentatieplekken, net zoals het opvallend hoge aantal vrijwilligersorganisaties dat actief is op het gebied van cultuurhistorie, klassieke muziek, literaire activiteiten of beeldende kunst behoefte heeft aan plekken om samen te komen. De digitale amateur-kunsten zullen zich op hun eigen manier een weg naar buiten banen en een plek vinden in het culturele palet van Deventer.

Intercultureel

De culturele ontwikkeling in de komende decennia zal vooral intercultureel zijn nu de stedelijke bevolking een steeds grotere menging kent van bevolkingsgroepen uit zeer verschillende culturele achtergronden. Voor het cultuuraanbod en productie betekent dit dat er een rijk palet zal gaan ontstaan van Westeuropees georiënteerde kunst, cultuuruitingen uit niet Westerse samenlevingen, maar ook een ondefinieerbaar aantal mengvormen tussen verschillende culturen. Hierbij kan worden opgeteld alles wat zich op het Internet, op wereldschaal gaat ontwikkelen.

Ook Deventer heeft een bevolking met een zeer diverse culturele achtergrond. Het groeiende aandeel van allochtonen in de bevolking heeft al geleid tot een verbreding en verrijking van het palet van culturele activiteiten. Naast een verscheidenheid aan traditionele cultuuruitingen zien we steeds meer kruisbestuivingen. Ook in de productiesfeer vindt die vernieuwing plaats door cross-overs van verschillende disciplines en tradities. De succesvolle productie NO Blues van het Productiehuis Oost Nederland is daar een voorbeeld van. De deelname van allochtonen aan verschillende activiteiten stijgt. De verschuiving is - zoals te verwachten - het sterkst merkbaar onder jongeren.

Dit proces van vermenging van productie en presentatie gaat niet vanzelf, daarvoor is de afstand tussen de traditionele cultuur en de cultuur van de nieuwe Nederlanders te groot. Deventer heeft om het proces van interculturalisatie te ondersteunen een cultuurmakelaar ingezet. Door deze cultuurmakelaar zijn de afgelopen jaren vele culturele initiatieven van groepen die door de bestaande culturele instellingen minder goed bereikt werden van de grond gekomen. De cultuurmakelaar heeft o.a. een actieve rol gespeeld bij het Oost-West-festival, nu uitgegroeid tot *Oostcultuur*, de kunstfietsroute Okkenbroek, projecten met supporters van Go Ahead Eagles en met bewoners in herstructureringswijken. Het werk van de cultuurmakelaar daagt ook de bestaande culturele instellingen uit om een ander passend aanbod te ontwikkelen.

De financiering van de cultuurmakelaar is tijdelijk geregeld tot en met 2009, via bijdragen van de Provincie Overijssel en het gemeentelijk GSB beleid. In de opzet van de nieuwe culturele infrastructuur is hiervoor meer ruimte geschapen. Meer mogelijkheden tot presentatie, meer mogelijkheden tot ontwikkelen van intercultureel aanbod.

Stad en platteland

Deventer heeft in cultureel opzicht een regionale functie, maar door de samenvoeging met de gemeenten Diepenveen en Bathmen is de stad niet alleen geografisch gegroeid, maar is er op cultureel gebied ook iets bijgekomen.

De dorpen kennen van oudsher hun eigen culturele dynamiek, die afwijkt van de stedelijke dynamiek. Amateurkunst en volkscultuur zijn sterk verankerd in de dorpsgemeenschappen. Tal van vrijwilligersorganisaties zijn actief op het gebied van de amateur-podiumkunsten, de beeldende kunst en de traditionele volksfeesten. Zij dragen bij aan de levendigheid op het platteland, aan de onderlinge binding en ook aan de verbinding tussen platteland en stad. Vastgesteld is dat er steeds vaker wordt samengewerkt met professionele culturele instellingen in de stad. De Leeuwenkuil en het Kunstenlab zijn bijvoorbeeld nauw betrokken bij de Kunstfietsroute Okkenbroek en de Leeuwenkuil ondersteunt daarnaast de plaatselijke muziekverenigingen. De Deventer Musea bereiden een tentoonstelling voor over de geschiedenis van de dorpen en het platteland.

Stedendriehoek

Verschillende culturele instellingen hebben contacten met collega-instellingen in de stedendriehoek Deventer-Apeldoorn-Zutphen. Waar mogelijk vindt er afstemming plaats in de programmering, soms ontstaat er een prille vorm van samenwerking. Op ambtelijk niveau is er contact met de gemeenten Apeldoorn en Zutphen. De gemeente laat het initiatief voor samenwerking op stedendriehoekniveau bij de instellingen.

Internationalisering

Hedendaagse cultuuruitingen zijn vaak grensoverschrijdend. Dat is terug te vinden in de reguliere programmering. Een deel van de culturele instellingen heeft de blik ook internationaal naar buiten gericht en gaat contacten aan met gelijkgerichte instellingen elders. Deventer is prominent actief rond culturele evenementen in Deventer zelf maar ook in partnersteden bijv. in Roemenie en Turkije. Ook worden de eerste aanzetten gegeven tot interactieve producties tussen artiesten hier en daar. Deventer heeft voor een middelgrote stad met het oog op internationale uitwisseling op cultureel gebied een behoorlijk potentieel.

3. Belangrijke, kansrijke omgevingsfactoren

In hoofdstuk 2 is in een wat meer algemeen cultureel ontwikkelingskader de huidige stand van zaken geschetst. Aangegeven zijn de relevante ontwikkelingen. Om de kansen te grijpen en eventuele bedreigingen om te bouwen tot mogelijkheden is het van belang om een paar concrete omgevingsfactoren te schetsen die meebepalen of het voorgestelde investeringsbeleid succesvol kan zijn.

Bevolking

Culturele ontwikkelingen moeten afgestemd zijn op de omvang en de culturele behoefte van de bevolking.

De gemeente Deventer is de afgelopen jaren gegroeid, geografisch en qua inwonersaantal. Door twee opeenvolgende herindelingen zijn de dorpen Diepenveen en Bathmen tot de gemeente gaan behoren. Daarnaast zijn in Colmschate en de Vijfhoek de afgelopen jaren duizenden woningen gebouwd. In Deventer Oost wonen na afronding van de Vijfhoek ongeveer 27.000 inwoners. In dit stadsdeel wonen relatief veel kinderen en jongeren. Het aantal inwoners in de hele gemeente is in tien jaar gestegen van 69.000 naar 96.000. Buiten de stad, in de dorpen en op het platteland, wonen 17.000 inwoners. Het aantal allochtonen is in die periode gegroeid van 14.000 naar 20.000. Uit onderzoek weten we dat er een stijgend aandeel van de totale bevolking behoort tot de midden en hogere inkomens, wat overigens op zich zelf weer een indicatie is voor een groeiend aandeel van de zogenoemde creatieve klasse.

Deze omvang en demografische opbouw van de bevolking rechtvaardigt alleszins een sterk cultureel aanbod en een aanbod dat kansen krijgt om zich ook intercultureel te ontwikkelen.

Cultuurbezoek

De laatste peiling (Afd. O&S, mei 2005) laat zien dat 78 % van de inwoners in een periode van 12 maanden tenminste één professionele culturele instelling heeft bezocht. Dat is een lichte stijging ten opzichte van vorige jaren. Opvallend is dat met name het cultuurbezoek onder lagere inkomens gestegen is. Hoewel registratie lastig, zo niet onmogelijk is, zien wij in sommige sectoren een ondervertegenwoordiging van jongeren, allochtonen en senioren.

Deze cijfers geven duidelijk groeikansen, binnen een nu al redelijke score.

Samen sterker

In de nota wordt voorgesteld om te investeren in de huisvesting van de instellingen. En daar waar dat zinvol is, toe te werken naar een functionele en ruimtelijke clustering van de instellingen. Deze gedachte is een logisch vervolg op het feit dat ook nu al de culturele instellingen op inhoudelijk en praktisch gebied samenwerken ongeacht de fysieke locatie. Een toekomstige gezamenlijke huisvesting draagt natuurlijk bij aan de mogelijkheden om intensiever samen te werken. Concentratie van culturele activiteiten zorgt voor de levendigheid en dynamiek in het gebied. Er valt veel te beleven. Ook in de wijken en dorpen is er sprake van versterking van mogelijke samenwerking. Hier wordt voorgesteld om culturele en maatschappelijke functies in wisselende combinaties onder te brengen in een wijkvoorzieningscentrum of Kulturhus.

Overigens leidt een fysieke clustering niet altijd tot inhoudelijke of organisatorische samenwerking (de Leeuwenbrug). In dat specifieke geval biedt de inrichting van het gebouw daarvoor te weinig mogelijkheden.

Accommodaties

De verschillende accommodaties waarin de culturele instellingen zijn gehuisvest, of de gebouwen die een culturele bestemming hebben, kennen allen een eigen problematiek. Sommige panden hebben veel achterstallig onderhoud (bijv. Burgerweeshuis), soms is de ruimte te klein geworden om er de functie goed in te kunnen accommoderen (het Filmhuis) en sommige ruimtes worden juist weer te weinig ingezet (Maria kerk). In het kader van deze nota is deze problematiek samenhangend onderzocht. Wij gaan er van uit dat een brede samenhangende afweging leidt tot betere besluitvorming over investeringen, die daardoor meer resultaat gaan opleveren, dan wanneer we per individueel geval een individuele oplossing zoeken.

De nota zoekt de oplossingen voor de huisvestingsproblematiek in het combineren van functies. Op deze manier kunnen de panden en middelen optimaler worden ingezet. We streven er naar dat ook in de herhuisvesting van functies de kracht en eigenheid (kleinschaligheid, levendigheid) zoveel mogelijk bewaard blijven.

Monumentsubsidies om de betrokken panden te restaureren kunnen mogelijkwijs daarmee ook dienen als een investering in de culturele functie.

In hoofdstuk 4 wordt een aantal mogelijkheden ten aanzien van panden en instellingen nader beschouwd. Het betreft Openbare Bibliotheek Deventer, Bergkerk, Burgerweeshuis, Deventer Musea, Filmhuis en Theater Bouwkunde, Cultureel Centrum de Leeuwenbrug (Deventer Schouwburg en Leeuwenkuil), de diverse kerken en moskeeën.

Cultuur en economie

De economische positie en aantrekkingskracht van Deventer is gebaat bij een sterke culturele en creatieve sector. Deze positie is opgebouwd uit verschillende elementen.

De creatieve sector zelf biedt plaats aan enige honderden arbeidsplaatsen.

Een kwalitatief sterke culturele programmering in de verschillende instellingen draagt bij aan het imago van Deventer als aantrekkelijke woon- en werkstad. En dat feit op zichzelf komt weer ten goede aan de concurrentiepositie van Deventer als het gaat om vestiging van bedrijven.

Het is van belang om in de ontwikkeling van de plannen steeds goede rekenschap te geven van dit relatief nieuwe beleidsmatige inzicht. De ontwikkeling van een sterk cultuurkwartier is een economische factor van betekenis aan het worden.

Een tweede zeer belangrijke cultureel economische factor wordt gevormd door een aantal bekende en aansprekende evenementen en festivals. Deze zorgen voor een aanzienlijke stroom van toeristische bezoekers aan Deventer. De economische spin-off, in de zin van de extra bestedingen die deze bezoekers doen bij de Deventer middenstand, is ook van grote betekenis.

En tot slot levert de kunstsector veelal unieke producten die het onderscheidend en inspirerend vermogen van de stad accentueren. Het betekent een versterking van het imago van de stad.

Nieuwe technologie

De ontwikkelingen in nieuwe technologieën, het sterk groeiende gebruik van nieuwe media en internet heeft vele gevolgen voor de samenleving en biedt tevens kansen voor de culturele sector.

Het heeft zijn doorwerking in taalgebruik, in de beeldcultuur. Nieuwe kunstvormen met gebruik van nieuwe technologieën zijn in opkomst. Interactie tussen producent en publiek is mogelijk via internet.

Mogelijkheden voor registratie, bewerking, verspreiding en raadpleging van informatie en documenten, van beeld en geluid komen binnen handbereik van velen. Digitalisering van collecties, en catalogi, via internet raadplegen van informatiebronnen, digitale radio en televisie, broadcasting en narrowcasting, online bestellen of reserveren van boeken of toegangskaartjes: een veelheid van kansen dient zich aan.

Er ontstaan nieuw vormen voor productie, distributie en de marketing van kunstuitingen en aanbod van instellingen. De snelle realisatie van het glasvezelnetwerk in Deventer dwingt nu tot nadenken over mogelijke breedbandtoepassingen in de culturele sector.

4. Uitgangspunten voor de komende jaren:

In voorgaande hoofdstukken is geschetst wat de waarde is van kunst en cultuur voor individuele mensen, voor de samenleving en voor verschillende sectoren.

Tevens is beschreven welke ontwikkelingen voor het cultuurbeleid in Deventer van belang zijn. Deventer heeft veel te bieden. Een grote verscheidenheid van vaak kleinschalige en hoogwaardige initiatieven: rijk en kwetsbaar. En er is een grote betrokkenheid onder de bevolking.

De gemeente wil de komende jaren investeren in cultuur.

De gemeente wil bijdragen aan een grote verscheidenheid in aanbod van culturele activiteiten in Deventer, dat aansluit bij de interesse van de verschillende groepen in de samenleving. Een aanbod dat mensen die tot nu toe - door welke oorzaak ook - minder in aanraking kwamen met uitingen van kunst en cultuur aantrekt. Wij willen dat mensen gestimuleerd worden, dat een actief appel wordt gedaan op jongeren.

Dat vraagt om een aanbod dat rekening houdt met de veranderde samenstelling van de bevolking; een aanbod waarbij er een evenwicht is tussen enerzijds hoogwaardige professionele kwaliteit en tegelijkertijd ruimte en steun voor de vele beoefenaren van amateurkunst.

Dat vraagt om een klimaat waarin professionele producenten - kunstenaars, theatermakers - zich thuis voelen en gewaardeerd weten.

Een aanbod dat aantrekkelijk is voor bewoners; waar Deventenaren trots op kunnen zijn; dat wonen in Deventer aantrekkelijk maakt

Een aanbod dat aantrekkelijk is voor bezoekers.

Dat aanbod wordt verzorgd door inzet van velen, veelal in georganiseerd verband. Deze organisaties moeten goed zijn toegerust. Wij bieden steun voor amateurs en vrijwilligersorganisaties en steun voor professionele instellingen.

Culturele instellingen met een gezonde bedrijfsvoering,
die gemotiveerd zijn om de beste kwaliteit te leveren,
die ruimte houden voor experiment en vernieuwing,
die midden in de samenleving staan en de samenwerking zoeken binnen de cultuursector en met andere disciplines,
goed gehuisvest en zichtbaar voor het publiek.

5. Knelpunten, kansen en perspectieven

De titel van deze nota is Investeren in Cultuur. Na de uitwerking van de culturele toekomstvisie en de belangrijkste ontwikkelingen worden de culturele wensen van de stad en alle plannen die deze visie ondersteunen in dit hoofdstuk geconcretiseerd en van een "foto" voorzien.

Accenten worden achtereenvolgens gelegd op de bedrijfsvoering, de inhoudelijke ontwikkeling en de huisvesting.

De uitvoering van de eerste stappen worden in hoofdstuk 6 beschreven; in hoofdstuk 7 volgt een prioriteitsstelling. Besluiten over inzet van extra financiële middelen worden genomen in het kader van de brede afweging bij de voorjaarsnota of de begroting.

5.1. Bedrijfsvoering

De afgelopen jaren heeft de gemeente veel aandacht besteed aan de bedrijfsvoering van culturele instellingen. Juist omdat de financiële ruimte in de cultuursector zeer krap is wil de gemeente scherpe afspraken met instellingen over de financiële positie, de bedrijfsvoering, en de financiële rapportages. In aanvulling op de systematiek zoals beschreven in de notitie *Passie voor de centen* heeft de raad afgelopen jaar ingestemd met de eis dat alle culturele instellingen in 4 jaar een eigen weerstandsreserve van tenminste 10 % van de begroting moeten hebben opgebouwd.

Het is bekend dat een aantal instellingen door omstandigheden niet in staat zal zijn dat te realiseren binnen de huidige condities.

Dat geldt onder andere voor Filmhuis de Keizer, Theater Bouwkunde en Poppodium het Burgerweeshuis.

Filmhuis

Al sinds de verhuizing van de Roggestraat naar de Leeuwenburg in 1995 zit er jaarlijks groei in het aantal voorstellingen en het aantal bezoekers van het Filmhuis. De exploitatie van het Filmhuis is, naar onlangs is gebleken, onder druk komen te staan door het wegvallen van de subsidies op de ID-banen. Ondanks de maatregelen die het bestuur genomen heeft, is het niet mogelijk gebleken de exploitatie sluitend te krijgen. In 2007 wordt het tekort aangevuld uit de eigen reserve van de stichting. Dit is alleen als eenmalige maatregel acceptabel. Een mogelijke verhoging van de subsidie voor de langere termijn zal worden overwogen bij de voorjaarsnota 2007.

Theater Bouwkunde

Ook de exploitatie van Stichting Theater Bouwkunde is kwetsbaar. De afschrijving en reservering voor vervangingsinvesteringen is onvoldoende. Beide organisaties missen de personele ruimte om voldoende sturing te geven aan de invulling van hun toekomstige rol aan het cultuurplein.

Het Burgerweeshuis komt in de rode cijfers door daling van inkomsten met €90.000 als gevolg van het wegvallen van de ID subsidies.

Deze knelpunten zijn in de exploitatie van deze instellingen, waarbij de overgrote deel van het werk wordt gedaan door vrijwilligers niet op te vangen

De Deventer Musea zijn te krap bezet om te voldoen aan de professionele eisen die aan de bedrijfsvoering van een museum gesteld worden. Binnenkort verschijnt het meerjarenbedrijfsplan waarin voorstellen zijn opgenomen om de bedrijfsvoering stapsgewijs te verbeteren,.

5.2. Ontwikkeling in functies

5.2.1 Bibliotheek, archief en informatie

In deze eeuw van kenniseconomie, innovatie en interculturaliteit, een eeuw waarin Europa onderdeel is geworden van een mondiale mediocratie, is een netwerk van lokale kennisinstituten onontbeerlijk om vanuit lokaal perspectief de wereld te ontsluiten.

In de Deventer verhoudingen gaat het hier over de Openbare Bibliotheek, het stadsarchief en de Athenaeumbibliotheek.

Door de positionering van de centrale vestiging van de Openbare Bibliotheek aan het Grote Kerkhof is de eerste bouwsteen van een cultuurkwartier gelegd.

Openbare Bibliotheek Deventer

In Deventer ligt de nadruk op de volgende kernfuncties

- lezen en literatuur (leesbevordering)
- ontwikkeling en educatie en
- kennis en informatie

De voorbereiding van de nieuwbouw van de centrale vestiging aan het Grote Kerkhof en van de vestiging in Bathmen is gestart. Deze investeringen bieden een oplossing voor de huisvestingsproblematiek van de Openbare Bibliotheek Deventer en zijn tegelijkertijd een impuls voor de ontwikkeling van de binnenstad en van het centrum van het dorp.

Bedrijfsvoering

Naar aanleiding van de financiële problemen van de Openbare Bibliotheek heeft de gemeenteraad afgelopen voorjaar extra middelen beschikbaar gesteld om de financiële positie van de bibliotheek weer gezond te maken. Hierdoor is het bestuur in staat gesteld de voorgenomen reorganisatie door te voeren. Bovendien zijn afspraken gemaakt over het voorzieningenniveau en de spreiding van de decentrale vestigingen. Dit betekent bovendien dat de gemeente geen extra subsidie beschikbaar stelt aan de bibliotheek voor huisvestingslasten na herhuisvesting. Deze worden betaald uit de begroting van de bibliotheek.

Knelpunt zijn nog de investerings- en afschrijvingskosten voor het inventaris van de nieuwbouw. Voor het centrumplan Bathmen kunnen wel de investering maar niet de hogere afschrijvingskosten van het inventaris gedekt

Begin 2007 - nadat de nieuwe directeur in dienst is getreden - zal het reorganisatieplan worden uitgewerkt in een bedrijfsplan voor de periode 2007- 2010. Het bedrijfsplan beschrijft de organisatieontwikkeling naar de nieuwe huisvesting in 2010.

Bij het spreidingsconcept met decentrale vestigingen gaat de gemeente uit van drie schillen. De eerste schil bestaat uit drie volwaardige bibliotheekvoorzieningen in het centrum, Colmschate en Bathmen. De Bathmense bibliotheek gaat samen met de Openbare Bibliotheek Deventer. De tweede schil omvat drie wijkbibliotheken in Schalkhaar, Keizerslanden en Diepenveen. De derde schil bestaat uit servicepunten (inclusief bibliobus). Met betrekking tot de servicepunten verwacht de gemeente in het bedrijfsplan van de Openbare Bibliotheek Deventer een voorstel voor gebruik van meer innovatieve methoden, herinrichting van dienstverlening/servicepunten en een financieel kader waarbij het handhaven van de bibliobus ter discussie kan staan.

Stadsarchief en Athenaeumbibliotheek (SAB)

SAB heeft vier taken:

- archief en historisch onderzoek
- historische wetenschappelijke bibliotheek
- wetenschappelijke steunfunctie openbaar bibliotheekwerk Overijssel
- hogeschoolbibliotheek van Saxion.

SAB kent een complexe organisatie- en financieringsstructuur, doordat ze drie hoofdfinanciers kent (Saxion, Provincie Overijssel en Gemeente Deventer) en wettelijke overheidstaken (archivering) uitvoert. Ze verleent diensten aan gemeente, provincie en Saxion (Deventer, Apeldoorn en Enschede). De financiering van de Wetenschappelijke Steunfunctie (WSF) voor het openbaar bibliotheekwerk in Overijssel is op termijn onzeker. Sterke punten van SAB zijn de digitalisering: digitale presentatie van historische collecties, digitale dienstverlening en - voor Deventer niet onbelangrijk - een concentratie van kennis over de Deventer historie.

Binnenkort zal de beleidsvisie 'SAB in 2015' gepresenteerd worden. Het archief en de historische wetenschappelijke collectie vormen de kern van de organisatie. Als hoeder van het cultureel erfgoed bewaart SAB niet alleen een archief met vele schatten, maar maakt deze ook toegankelijk. Hierbij is het van belang dat juist de externe gerichtheid wordt vergroot en dat de samenwerking met anderen in de culturele en onderwijssector verder wordt uitgebouwd.

Deze beleidsvisie zal separaat ter behandeling aan college en raad worden voorgelegd.

Er is geconstateerd dat de SAB middelen en uren te kort komen om onze erfgoedcollecties, wat betreft materiële verzorging en behoud op een aanvaardbaar peil te krijgen en te houden. Een voorstel voor een inhaalslag op dit gebied en de noodzakelijke fondswerving daartoe is in

voorbereiding. Er is een Conserveringsplan erfgoedcollecties opgesteld waarbij de totaalkosten worden geraamd op € 2.706.716

Gezien de toestand waarin het erfgoed van Deventer zich deels bevindt is het onontkomelijk om terzake passende maatregelen te treffen, ook al is het een probleem dat in honderden jaren is ontstaan, niet in enkele jaren kan worden opgelost. Het is dan ook denkbaar om voor de nodige conservering van het erfgoed 15 jaren uit te trekken. Op basis van de in het conserveringsplan opgenomen kostenberekening betekent dat een extra impuls van gemiddeld € 200.000 per jaar nodig is.

Daarnaast is het van belang om het erfgoed niet louter te laten rusten in de magazijnen en kluizen van SAB, maar om het actief te betrekken bij de promotie van de stad en de bestudering van de geschiedenis van die stad en de kernen daarom heen. Daar is in toenemende mate belangstelling voor. De gemeente wil ook graag scholen voor basis- en voortgezet onderwijs in staat stellen om gebruik te maken van de diensten van SAB, ten einde leerlingen in contact te brengen met de geschiedenis van de stad. Historisch besef voedt het verantwoordelijkheidsgevoel van mensen voor fysieke en sociale structuren in de stad.

De samenwerking met het Historisch Centrum Overijssel op het gebied van beheer, ontsluiting en beschikbaarstelling van erfgoedcollecties zal verder worden verkend en uitgewerkt.

Tussen de Openbare Bibliotheek Deventer en het Stadsarchief en Athenaeumbibliotheek vindt al samenwerking plaats. Verdergaande samenwerking zal in 2008 nader onderzocht worden.

5.2.2. Educatie en cultuurbereik

Cultuureducatie

Cultuureducatie legt de basis voor de culturele loopbaan.

Het is van groot belang dat mensen zo vroeg mogelijk vertrouwd raken met uitingen van kunst en cultuur. Net als lezen en schrijven moet je kunst ook leren begrijpen.

De Leeuwenkuil, Centrum voor de Kunsten en Openbare Bibliotheek Deventer zijn de twee instellingen die een centrale rol spelen in Deventer op het gebied van cultuureducatie. De Leeuwenkuil geeft inhoud aan amateurkunstondersteuning, kunst- en cultuureducatie en via de projectorganisatie het Kunstcircuit de samenwerking met het onderwijs. De scholen krijgen steeds meer een eigen verantwoordelijkheid voor cultuureducatie binnen het eigen onderwijsprogramma, door extra rijksmiddelen, CKV vakken en vouchers voor bezoek aan activiteiten.

De Leeuwenkuil is een jonge fusieorganisatie die de vleugels wil en kan uitslaan. Zo wil de Leeuwenkuil bij het vertrek van het Filmhuis deze ruimten in gebruik nemen voor activiteiten met jongeren. Bijzonder knelpunt blijft de verkeerssituatie rondom de Leeuwenbrug.

Amateurkunst

Het aantal mensen dat actief is in de amateurkunstbeoefening is aanzienlijk. Op grond van de subsidieregeling voor amateurkunstorganisaties is er een beeld van de geregistreerde amateurkunstbeoefenaren, die zijn aangesloten bij organisaties die subsidie ontvangen. Dat zijn er ruim 2.000. Daarnaast zijn er vele individuele amateurkunstbeoefenaren, dichters schilders, schrijvers, webloggers, muzikanten etc. die niet bij de gemeente bekend zijn. De omvang, en ook de inzet van vele vrijwilligers in de organisaties, is een blijk van de betekenis van de amateurkunst in cultureel en sociaal opzicht. De Leeuwenkuil biedt ondersteuning, scholing, en advies, organiseert het jaarlijks Deventer Open Podium. Het Dickens Festijn is met de inbreng van vele koren en toneelspelers een van de grootste amateurkunst manifestaties in de regio.

Voor Deventer

Net als de bibliotheek heeft de Leeuwenkuil, sterker dan bijvoorbeeld de podia of de musea die ook een regionaal of landelijk bereik hebben, een exclusieve taak voor vooral de inwoners van de gemeente. Voor haar activiteiten in Twello ontvangt de Leeuwenkuil subsidie van de gemeente Voorst.

Spreiding van vestigingen over de gehele gemeente is van groot belang gezien het publiek dat zij bedienen. De groei van de activiteiten van de Leeuwenkuil vindt plaats buiten de centrale vestiging in

de Leeuwenbrug. Het gaat om decentraal aanbod voor kinderen, activiteiten in scholen, samenwerkingsprojecten met andere instellingen en projecten in wijken. Er is een groeiende vraag naar culturele activiteiten voor jongeren. Wenselijkheid en mogelijkheden voor een creatieve werkplaats zullen worden onderzocht.

Intermediair

Elke culturele instelling heeft een eigen verantwoordelijkheid voor cultuureducatie: zorg dragen voor een passend educatief aanbod voor het onderwijs. De Leeuwenkuil vervult op dit terrein een intermediaire rol tussen culturele instellingen en het onderwijs, neemt initiatieven, zorgt voor afstemming. Daarnaast zoekt de Leeuwenkuil steeds meer allianties met partners in de gemeente en in de regio om het aanbod van cultuureducatie verder te ontwikkelen, te versterken en te implementeren.

Naar de kinderen toe

De Leeuwenkuil en de Openbare bibliotheek zijn de culturele instellingen met de laagste drempel en het breedste publieksbereik. Veel kinderen komen via één van deze twee instellingen voor het eerst in aanraking met kunst en cultuur. Om die reden is voor deze twee instellingen een decentraal en laagdrempelig aanbod van groot belang. De Leeuwenkuil heeft te kennen gegeven vooral voor de activiteiten voor kinderen haar huisvesting dicht bij zijn klanten te willen brengen.

De Leeuwenkuil is dringend op zoek naar passende accommodatie in Colmschate/Deventer Oost. De gemeente heeft met het bestuur van de Openbare Bibliotheek Deventer dit jaar afspraken gemaakt over spreiding van voorzieningen over wijken en dorpen. Gezamenlijke huisvesting van Leeuwenkuil en Bibliotheek in Deventer Oost/Colmschate zal de zichtbaarheid vergroten.

De dorpen

In het Centrumplan Bathmen is voorzien in nieuwbouw voor de bibliotheek. Dorpshuis Braakhekke biedt na de verbouw ruimte voor activiteiten van de Leeuwenkuil.

De Leeuwenkuil neemt de verantwoordelijkheid over voor het muziekonderwijs dat hiervoor werd verzorgd door de stichting Sociaal Cultureel Werk. Net als in de gehele gemeente Deventer heeft de Leeuwenkuil met muziekvereniging Orpheus afspraken gemaakt over het muziekonderwijs dat door Orpheus werd uitgevoerd. Om haar taak in Bathmen te kunnen invullen heeft de Leeuwenkuil een extra budget van € 50.000 toegekend.

De Openbare Bibliotheek Deventer heeft ruimte in het Kulturhus Okkenbroek en het Servicepunt in Lettele. De bibliotheekfunctie in Diepenveen en Schalkhaar blijft behouden. Er wordt gezocht naar combinatiemogelijkheden met andere voorzieningen.

De cultuurmakelaar

De cultuurmakelaar draagt in samenwerking met tal van organisaties van allochtonen en in wijken zorg voor nieuwe culturele activiteiten en projecten. Stedelijke instellingen ontwikkelen daarin een nieuw aanbod. Hij is niet meer weg te denken in het culturele leven in Deventer. Bij tal van culturele evenementen en projecten in wijken en dorpen heeft hij een doorslaggevende rol gespeeld. Hij levert een bijdrage met sociaal-artistieke projecten in de herstructureringswijken. Voorlopig is de financiering uit GSB middelen en een bijdrage van de provincie gedekt tot en met 2009. Ook woningcorporaties zijn bereid hieraan mee te betalen. Het is gewenst dat er een structurele financiering komt voor deze functie. De gemeente zal met de Leeuwenkuil en met andere culturele en maatschappelijke instellingen kijken naar mogelijkheden om deze functie te continueren. Daarbij zal er van worden uitgegaan dat de Leeuwenkuil zelf in staat is tenminste voor 1/3 van de kosten dekking te realiseren. Eventueel zal bij de voorjaarsnota worden overwogen een structurele gemeentelijke bijdrage te verstrekken in maximaal 2/3 van de kosten van deze functie vanaf 2010.

Hoewel lastig te meten neemt het aantal activiteiten waar allochtonen aan deelnemen toe. Enkele activiteiten waar de cultuurmakelaar actief bij betrokken is zoals het Oost-West festival of Keizerskunsten vallen op, maar ook bijvoorbeeld R&B concerten in het Burgerweeshuis worden door veel allochtone jongeren bezocht.

5.2.3. Muziekpodia

Klassieke muziek

Deventer kent een grote verscheidenheid aan podia voor klassieke muziek. Naast de Schouwburg zijn er vele kerken en andere monumentale gebouwen, elk met hun eigen specifieke kwaliteiten, geschikt voor klassieke muziek uitvoeringen.

Popmuziek

Poppodium Burgerweeshuis

Voor het Burgerweeshuis zal geïnvesteerd moeten worden in de restauratie van het pand. Op termijn zijn daarvoor grote investeringen nodig, gezien de staat van de panden. In 2007 wordt het renovatieplan voorbereid. Het gaat om een vernieuwing op de huidige locatie en niet om een investering in een grootschalig nieuw podium zoals op dit moment op een aantal plaatsen in Nederland gebeurt. Door het wegvallen van de subsidies voor ID – banen is de exploitatie onder druk komen te staan.

Op korte termijn zijn investeringen nodig in de kleedkamers, werkplaats en installaties. Ook geluidsisolatie van de caféruimte is noodzakelijk. De geluidsbelasting voor de omgeving is een permanent punt van aandacht. Voor wat betreft de kleedkamers is het Burgerweeshuis actief op zoek naar externe financiering. De provincie Overijssel heeft een verzoek voor een eenmalige bijdrage van €250.000 onlangs gehonoreerd.

Het verder formaliseren van de bestaande samenwerking tussen Burgerweeshuis en Popkollektief ligt voor de hand. Het Popkollektief is zo klein in omvang dat het uit bedrijfsmatige overwegingen niet verstandig is deze organisatie op deze manier voort te laten bestaan. Door de inhoudelijke en fysieke verwevenheid ligt samengaan met het Burgerweeshuis voor de hand. Dit moet uiterlijk 1 januari 2008 gerealiseerd zijn.

Productiehuis ON

Onlangs is het Productiehuis in een ander pand getrokken (naast het Burgerweeshuis). Het pand is dit jaar verbouwd, mede dankzij een forse subsidie van de Provincie Overijssel. Er zijn geen grote nieuwe investeringen te verwachten en de exploitatiebegroting vertoont geen grote knelpunten. De samenwerking met het Burgerweeshuis wordt voortgezet. Subsidietoezeggingen van rijk en provincie lopen tot en met 2008.

Het Productiehuis is opgenomen in het kunstenplan van het rijk en ontvangt voor de periode 2005 tot en met 2008 subsidies van Rijk, provincies Gelderland en Overijssel. De Gemeente Deventer draagt als vestigingsgemeente €40.000 per jaar bij.

Commerciële podia/horeca

Het Burgerweeshuis heeft nauwe contacten met de commerciële podia en de horeca waar popmuziek geprogrammeerd wordt. Boode in Bathmen en de Brink in Deventer zijn twee andere locaties in de stad voor jongeren, die om specifieke aandacht van de gemeente vragen. Het Nieuwe Plantsoen is een locatie bij uitstek voor Plug Plantsoenpop.

Daarnaast worden jaarlijks op het Vogeleiland muziekuitvoeringen geprogrammeerd door verschillende culturele instellingen en verenigingen van de stad.

5.2.4. Lokale omroep en media

Het voortbestaan van de lokale omroep is met bestaande middelen erg onzeker. DTV heeft de afgelopen jaren vooral kunnen functioneren dankzij de subsidie op ID-banen. Pluriformiteit is belangrijk. Naast de krant moet er ook via andere media over Deventer bericht worden. De lokale omroep draagt bij aan verbindingen op lokaal niveau en vervult een rol in de lokale democratie. Juist in de tijd van globalisering wordt de behoefte aan lokale informatie en lokale binding sterker gevoeld. Wij willen hier ook naar kijken van uit een andere invalshoek dan alleen mediabeleid: de informatieverstrekking aan de burgers van Deventer en de relatie van de inwoners met de gemeente en met het politieke bestuur. .

De gemeente beraadt zich over de toekomst van de lokale omroep. Een onderzoek hiertoe en de resultaten van 2006 vormen de basis voor een besluit in de eerste helft 2007.

5.2.5. Evenementen

Evenementen en manifestaties

Deventer kent een grote verscheidenheid aan culturele en cultuurtoeristische evenementen. Iedereen kent de grotere evenementen die belangrijk zijn voor het positieve culturele imago van de stad en een grote stimulans voor het toeristisch recreatief bezoek aan Deventer en de regio. Festivals als Deventer op Stelten, de Boekenmarkt en het Dickens-festijn hebben landelijke uitstraling. Daarnaast zijn er tal van kleinere, vaak door vrijwilligers georganiseerde evenementen van hoge kwaliteit. Ook in de dorpen komen er - naast de traditionele evenementen als paasvuur en kermis - nieuwe activiteiten als de Bathmense Kunstbiënnale. Het evenementenbureau van de VVV heeft de afgelopen jaren veel inhoudelijke en organisatorische expertise opgebouwd. In overleg met de VVV en andere betrokkenen kan bekeken worden hoe deze expertise in Deventer breder ingezet en benut kan worden.

Er zijn jaarlijks terugkerende themamanifestaties waar verschillende culturele instellingen actief bij betrokken zijn zoals de Boekenweek of het Humorfestival. De veelheid van activiteiten en de verscheidenheid in schaalgrootte en kwaliteit dragen bij aan de aantrekkelijkheid van de programmering in de stad.

Vernieuwing

Bij de grotere culturele evenementen zal de vernieuwing in de programmering de komende jaren meer aandacht krijgen. De onzekerheid over de voortzetting van provinciale subsidies brengt de continuïteit van Deventer op Stelten in gevaar. Het evenementenbureau van de VVV kan een bredere functie krijgen bij de facilitaire en organisatorische ondersteuning en advisering van evenementen. De beschikbare subsidieruimte voor incidentele evenementen ("Kleintje Cultuur") wordt voor een groeiend deel opgesoupeerd door initiatieven die vanwege hun succes (twee-)jaarlijks terugkeren. Bijvoorbeeld de Matthäus Passion, de Deventer Boekenweek, het festival Oost-cultuur of de Bathmense Kunst Biënnale. Door het succes van deze evenementen neemt de omvang en kwaliteit van de programmering toe. Dit leidt tot een groter beroep op de beschikbare subsidies. Hierdoor is de financiële ruimte voor nieuwe en vernieuwende initiatieven erg klein geworden. Terwijl ook hier telkens nieuwe initiatieven genomen worden. Het festival oude muziek is hier een voorbeeld van.

Nieuwe indeling van subsidies

Er wordt een voorstel gemaakt om door herschikking binnen de kleinere subsidies voor incidentele activiteiten en evenementen verschillende budgetten bundelen en tegelijkertijd meer ruimte bieden voor werkelijke vernieuwing en experimenten.

Evenementen en activiteiten kunnen in de volgende categorieën worden ingedeeld:

- Jaarlijks terugkerende evenementen, waaronder de volksfeesten
- Incidentele publieksactiviteiten
- Experimenten en vernieuwende activiteiten

Tevens is er mer geld nodig voor de waarderingssubsidie podiumkunstengezelschappen, zoals TamTam, Gajes, Theaterschip en Frits Grimmelihuizen's Papier Theater.

De adviesraad cultuursubsidies heeft ingestemd met deze indeling.

Een voorstel om de financiële ruimte voor incidentele evenementen te vergroten wordt betrekken bij de afwegingen voor de voorjaarsnota. Om daadwerkelijk ruimte te creëren wordt voorgesteld het totale budget voor de kleinere evenementen en de productiegezelschappen te verhogen met in totaal € 50.000. Hiervan is € 15.000 bestemd voor de gestegen behoefte aan ondersteuning bij amateurkunstevenementen. Tevens zal de gemeente bij de provincie aandringen om de subsidie aan Deventer op Stelten te continueren.

5.2.6. Broedplaats voor creatieve bedrijvigheid

Dankzij de aantrekkelijke schaalgrootte van onze stad kunnen partijen elkaar gemakkelijk treffen. De lijnen zijn kort, de relaties tussen bedrijfsleven, overheid en kunstensector zijn goed en het veld is overzichtelijk. Zo zijn de afgelopen jaren vertegenwoordigers van de cultuursector toegetreden tot organisaties als de stichting Stadsmarketing en de Stichting Binnenstadsmanagement. Vertegenwoordigers uit het Deventer bedrijfsleven leveren een bijdrage in verschillende besturen van culturele instellingen en talrijke activiteiten worden mede mogelijk gemaakt met financiële steun van sponsors. Een nieuwe ontwikkeling is de groeiende samenwerking tussen bedrijfsleven en culturele ondernemers gericht op het versterken van het creatieve en innovatieve vermogen van bedrijven.

In toenemende mate geven ondernemers opdrachten aan kunstenaars of betrekken kunstenaars in bedrijfsprocessen.

Deventer kent relatief veel ondernemingen met kennisintensieve en creatieve functies.

Vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven noemen het gemak waarmee wordt samengewerkt in Deventer opvallend. Dwars door geledingen heen vindt men elkaar snel en als er een probleem is wordt dat aangepakt. In hun ogen heeft de stad iets extra's door de wisselwerking die steeds duidelijker te zien is tussen economie en cultuur. Deze twee 'werelden' liggen eigenlijk in elkaars verlengde en dit wordt door steeds meer mensen gezien en gewaardeerd.

De gemeente wil dit creatieve klimaat van de stad waarderen en versterken.

Invulling Havenkwartier

Het Havenkwartier wordt dé plek waar de creatieve bedrijvigheid zich concentreert. Daarbij gaat het om het bieden van faciliteiten voor en aantrekken van nieuwe creatieve ondernemingen als architecten, nijverheid, kunstzinnige bedrijvigheid als ontwerpstudio's en kunstenaars. Dit is een hoge ambitie, waarbij de slagingskans onzeker is. Maar in Deventer, een stad die op zich al zoveel te bieden heeft op het raakvlak van cultuur en economie, is deze inzet zonder meer de moeite waard. Het Havenkwartier is de werkvloer. De hele stad is de broedplaats. De steun van de provincie voor deze lijn onderstreept dit. Er moet echter een belangrijke commerciële grondslag zijn. Het is niet gewenst dat hiervoor een zuivere culturele invalshoek gekozen wordt. Dat werkt te concurrerend voor de bestaande culturele instellingen en levert niet de gewenste economische versterking voor de stad op.

Bij de ontwikkeling en uitwerking van de broedplaats zijn verschillende partijen: het bedrijfsleven (DKW, MKB, NV Oost), de cultuursector (instellingen en kunstenaars) en de kennisinstellingen (Saxion, ROC) betrokken. De gemeente zal te zijner tijd subsidieafspraken maken met de onlangs opgerichte Stichting Broedplaats Havenkwartier.

Het Havenkwartier geeft starters, nieuwe bedrijven en ondernemingen de mogelijkheid van een tijdelijke vestiging. Zo kunnen zij ervaring opdoen of experimenteren met vernieuwende activiteiten. Hier komen werkruimte en plaatsen voor presentaties, confrontaties en ontmoeting. In 2005 heeft de gemeenteraad een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld om hiermee een start te kunnen maken. Onlangs heeft de provincie eveneens een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld.

In het verlengde hiervan heeft de gemeente een verzoek ingediend bij de provincie, in het kader van het Actieprogramma Cultuur en Economie, om een bijdrage voor het versterken en verbreden van de netwerkvorming tussen bedrijfsleven en creatieve sector.

5.2.7. Beeldende kunst en vormgeving

Deventer kent een relatief goed klimaat voor beeldend kunstenaars. Hoewel er geen instelling voor kunstvakonderwijs in de stad is vestigen zich toch regelmatig jonge kunstenaars in Deventer. Er is geen pregnante ateliernood. In de beroepspraktijk van veel kunstenaars nemen - naast het autonome werk - commerciële activiteiten een steeds belangrijker plaats in.

Hedendaagse autonome beeldende kunst heeft een eigenwaarde. Deze kunstvorm spreekt een minder breed publiek aan dan bijvoorbeeld podiumkunsten of cultuurhistorie

Het onderscheid tussen autonome beeldende kunst en de vele vormen van toegepaste kunst vervaagt. De publieke belangstelling voor design als kunstuiting is groeiende.

Rol van het Kunstenlab

Het Kunstenlab heeft hierin een centrale rol. De inspanningen richten zich op de kunst, de kunstenaars, en het publiek. Naast de vaste activiteiten als de kunstuitleen en tentoonstellingen is het Kunstenlab betrokken bij tal van beeldende kunstprojecten.

Het Kunstenlab heeft zich de afgelopen jaren sterk geprofileerd. Het heeft in samenwerking met vele partners tal van activiteiten en evenementen tot stand gebracht. Bekende voorbeelden zijn de binnenstadsverlichting, de kunstfietsroute Okkenbroek of het inzetten van kunstenaars in herstructureringswijken.

Minder zichtbaar zijn de activiteiten gericht op de versterking van de beroepspraktijk van beeldend kunstenaars. De publieksactiviteiten in het Kunstenlab: de kunstuitleen en de tentoonstellingen, worden mede als gevolg van de ligging beperkt bezocht. De gemeente wil onderzoeken of deze

publieksfunctie kan worden versterkt door die te verplaatsen naar het cultuurplein: de plek waar een breder cultuurminnend publiek in aanraking kan komen met hedendaagse beeldende kunstuitingen. De overige taken van het Kunstenlab worden vanuit een projectbureau-achtige organisatie uitgevoerd. De huisvesting hiervan is minder afhankelijk van publieksstromen.

Kunst en de openbare ruimte

Kwaliteit van de openbare ruimte is een belangrijke factor voor de aantrekkelijkheid van stad en platteland. En die kwaliteit gaat verder dan 'schoon, heel en veilig'. Kunst en cultuur kunnen op bijzondere wijze bijdragen aan de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van de openbare ruimte. Ook kunnen beeldende kunst en vormgeving in de openbare ruimte de identiteit van een plek in de gemeente versterken. Wij zijn vertrouwd met het plaatsen van beelden in de openbare ruimte; we hebben tot grote tevredenheid een prachtige door Deventer kunstenaars ontworpen feestverlichting in de binnenstad en de kunstwerken op de rotondes in de Vijfhoek. Voor het eerst zijn kunstenaars in een vroeg stadium betrokken bij de opstelling van de pleinenvisie.

De procentageregeling voor kunstopdrachten zal consequent toegepast moeten worden. Tegelijkertijd willen we meer inhoud en richting geven aan onze visie op de rol en positie van kunst in de inrichting van de openbare ruimte, waarbij de identiteit van de stad, de ontmoeting van mensen en de eigenheid van het platteland vertrekpunten zijn.

De gemeente mist al enkele jaren een toetsingskader voor opdrachtverlening en besluiten over toepassing van beeldende kunstingrepen in de openbare ruimte.

De bestaande collectie kan beter worden gepresenteerd voor inwoners en bezoekers van de gemeente.

Bij de verdere ontwikkeling en implementatie van kunst en openbare ruimte is een belangrijke rol weggelegd voor het Kunstenlab als adviseur en mede-uitvoerder van ons beleid. In de loop van 2007 zullen hiervoor concrete voorstellen worden gedaan.

Kunst op het platteland

Evenementen als de Bathmense Beeldende Kunst Biënnale of de kunstfietsroute in Okkenbroek, manifestaties of tijdelijke ingrepen hebben betekenis voor (de beleving van) de openbare ruimte. De inzet van beeldende kunst in de plattelandsontwikkeling is inmiddels ook onderdeel in de discussies over de veranderingen op het platteland. Kunstenlab heeft in vervolg op de kunstfietsroute Okkenbroek interessante ideeën uitgewerkt.

De broedplaats

De gemeente gaat ervan uit dat het Kunstenlab de coördinerende rol in de broedplaats zal vervullen in de komende jaren. Het Kunstenlab (voorheen Centrum Beeldende Kunst) heeft zich de afgelopen jaren sterk ontwikkeld tot partner in diverse netwerken. Voorbeelden zijn de betrokkenheid bij het binnenstadsmanagement en de Pleinenvisie. Deze taakverbreding zal worden gefinancierd uit de begroting van de broedplaats.

Architectuurcentrum Rondeel

Architectuurcentrum Rondeel stimuleert reeds 12 jaar door middel van lezingen, tentoonstellingen, themabijeenkomsten en workshops de belangstelling voor architectuur, stedenbouw, landschapsarchitectuur en de inrichting van de openbare ruimte.

Het doel daarvan is het breder bekend maken van het vak bij een groter publiek. Onder groter publiek worden zowel professionals zoals opdrachtgevers en beleidsmakers, ontwikkelaars en bouwers als de geïnteresseerde burger uit Deventer en omgeving bedoeld. De activiteiten van Rondeel zijn met name gericht op tentoonstellingen die vooraf gegaan worden door lezingen/discussies met bijbehorend thema. Vanaf 2005 zijn daar de aparte debatten/lezingen bijgekomen en is een educatief project gehouden. De debatten worden als zeer positief beoordeeld en zijn goed bezocht door zowel professionals, belanghebbenden als politiek.

5.3. Huisvesting

5.3.1. Cultuurkwartier

Het centrum van de oude binnenstad is van oudsher het bestuurlijke en spirituele centrum van Deventer, de Hanzestad die tot in de verre omtrek zijn economische kracht deed gelden. Nu planmatig gewerkt wordt aan de versterking van het economische potentieel van de stad is het volstrekt logisch om het centrum van de oude binnenstad te revitaliseren tot een plek die de tijdgeest van de 21^e eeuw zowel weerspiegelt als vertegenwoordigt. Deze tijdgeest wordt gekenmerkt door een relatief rijke Nederlandse samenleving, waar vrije tijd een schaars goed is. En de consument heeft een wereld aan mogelijkheden om zijn tijd en zijn geld te besteden. In deze competitieve omgeving is niet zozeer het product (de film of theatervoorstelling) of de dienst (boeken lenen) die bepalen wat het publiek kiest, maar het is vooral de beleving die geassocieerd wordt met het gebodene. Wie de aandacht van de consument wil vangen, moet zijn product of dienst voorzien van een ervaring.

In dit, algemeen aanvaarde concept van beleveniseconomie, is een vitaal en compact cultuurkwartier met een aanbod van zeer verschillende cultuuruitingen een ideaal antwoord op deze publieksvraag. Cultuurinstellingen gehuisvest aan de beide pleinen rondom de Grote of Lebuïnuskerk, midden in de oude binnenstad kunnen deze functie zeer goed invullen.

In dit concept is er programmatisch ruimte voor grotere en kleinere tentoonstellingen, film en theatervoorstellingen. Er zijn debat-, winkel- en horecafuncties. Ook in deze dynamische omgeving bieden de kerken ruimte voor reflectie. En er is een aansprekende buitenruimte die uitnodigt tot allerlei optredens.

De dag- en avondactiviteiten lopen in elkaar over, versterken elkaar. Er is sprake van een vrij constante publiekstroam. De bezoeker van de bibliotheek drinkt even koffie en besluit alsnog die bijzondere tentoonstelling te bezoeken, die geproduceerd door het Kunstenlab, te zien is in de Mariakerk. In plaats van naar huis te vertrekken, gaat iemand na gedane arbeid even eten en vervolgens naar de film die hij of zij toch al wilde zien.

Op mooie zomeravonden klinkt muziek op de Nieuwe Markt terwijl op het terras voor het Grande Café gegeten en gedronken wordt. Op een koude winteravond staan rijen fietsen tegen de muur, in de theaterzaal is op dat moment een verkiezingsdebat gaande, met in de hoofdrol de nieuwe minister president en haar opponent in de komende verkiezingen. Er is op een groot scherm in de Lebuïnuskerk verbinding met de Reisopera in Enschede. De afgeladen kerk volgt de uitvoering van een Mozart opera. De studenten van de Academia Vitae ontwikkelen in het kader van hun maatschappelijke stage, een bijzonder community-art project met leden van de Turkse gemeenschap. In de ontvangstruimte van het stadhuis is een maquette en een interactieve presentatie te zien van de plannen om het waterfront van de IJssel aantrekkelijker in te richten.

Dit cultuurkwartier is het kloppend hart, hét nieuwe centrum voor bestuur, educatie en cultuur. Er is altijd wat te beleven. Een cultuurkwartier dat de verbinding vormt tussen het kernwinkelgebied en de IJssel. Een cultuurkwartier dat het positieve culturele imago van de stad versterkt.

De Pleinenvisie.

De stedenbouwkundige visie 'Binnenstad-Zuid' en de uitwerking daarvan in de 'Pleinenvisie' (opgesteld in opdracht van de Stichting Binnenstadsmanagement) gaan uit van een culturele invulling aan de Nieuwe Markt. Dat geeft aan dat er een groot draagvlak is voor verplaatsing van culturele publieksfuncties naar dit deel van de binnenstad.

Een nieuw concept

Het Filmhuis de Keizer en Theater Bouwkunde zijn voor deze cultuur-ontwikkeling belangrijke dragers. Het idee is om in samenspraak met de gemeente de betrokkenen een nieuw programmaconcept en gebouwconcept te laten ontwikkelen. Hierbij kan men denken aan een gebouw met een breed aanbod van activiteiten op gebied van theater, film, tentoonstellingen en lezingen en/of debat. De te realiseren ruimte zal optimaal gebruikt moeten worden overdag en 's avonds. Een plaats waar altijd iets interessants te beleven is. Met deze combinatie van Filmhuis en Bouwkunde hebben we een begin van de invulling van de cultuurfunctie op het plein aan de Nieuwe Markt. Voor de organisaties betekent dit een vergaande onderlinge samenwerking in programmering, organisatie en marketing. Een clustering van meer functies kan dit concept verder versterken. Dat betekent dat verschillende organisaties gebruik maken van elkaars ruimte en ondersteunende diensten. Dit concept kan leiden tot nieuwe arrangementen of activiteiten!

Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om de bestaande functies alleen maar te verplaatsen, de opzet moet zijn een nieuw concept.

Deze ontwikkeling wordt ook gevoed door de situatie dat Theater Bouwkunde uit zijn jasje is gegroeid en onvoldoende is geoutilleerd. Het theater voldoet volstrekt niet meer aan de eisen die op gebied van veiligheid, toegankelijkheid en arbeidsomstandigheden gesteld worden. Filmhuis de Keizer behoort tot de top tien van de Nederlandse filmtheaters. Ook hier is de ruimte te beperkt en is er dringend behoefte aan een derde zaal. Theater Bouwkunde en Filmhuis de Keizer hebben zelf te kennen gegeven samen te willen gaan werken in één gebouw: film, theater en een grand-café annex restaurant.

Haalbaarheid

De eerste stap is een verdere functionele en een ruimtelijke haalbaarheidsverkenning naar de mogelijkheden van clustering rond de Nieuwe Markt. Het onderzoek richt zich op de vraag welke andere functies of activiteiten dit concept kunnen versterken. Hierbij kun je denken aan tentoonstellingen of lezingen van organisaties als: Kunstenlab, Architectuurcentrum Rondeel, Academia Vitae, Literair Café, Historisch en/of Speelgoed Museum. In de afweging die hierbij wordt gemaakt zullen nadrukkelijk ook de mogelijkheden op andere locaties in de binnenstad worden meegenomen. Een mogelijke samenhang met de Stromarkt en het Lamme van Diesplein, waar een initiatief is voor een Geert Grote herdenkingsplaats, zal hierin worden bekeken.

Brondocumenten zijn onder andere:

- Stedenbouwkundige visie Binnenstad Zuid,
- Pleinenvisie
- Cultuurhistorische verkenning Grote Kerkhof
- Rapport: herhuisvesting Filmhuis de Keizer / Theater Bouwkunde. P. Barendse dec. 2004.
- Voorstel hergebruik Mariakerk, IAA Architecten, mei 2005.
- Gemeentelijke stedenbouwkundige studie Nieuwe Markt

5.3.2. Gemeente Musea Deventer

De kracht en bijzonderheid van Deventer is, dat de cultuurhistorie niet alleen geconserveerd is, maar tot op de dag van vandaag een belangrijke bron is voor de cultuurbeleving van de stad. Dit rijke verleden is ondergebracht in de Collectie Deventer, met naast de vele monumenten, een paar prachtige aansprekende collecties, in zowel de Deventer Musea als de Athenaeum Bibliotheek. Collecties die niet alleen waarde hebben als "verslag" van een rijke historie, maar die ook zeer goed in te zetten zijn als reflectiepunt voor actuele ontwikkelingen. De landschapsschilderkunst kan een goede aanleiding zijn programmatisch aandacht te besteden aan ecologische ontwikkelingen. De collectie verpakkingblik heeft niet alleen een designwaarde, maar kan ook iets vertellen over mediaontwikkelingen. Ook het Dickensfestijn is een grootschalig evenement dat de historische kwaliteit van Deventer gebruikt als podium en als decor. Op deze manier kijken naar de mogelijkheden van de collectie kan een hedendaags antwoord zijn op enerzijds de conservering van dit prachtige materiaal, geplaatst tegen de achtergrond van de beleveniseconomie.

Centrum van de cultuurhistorie is de Waag. Het kloppend hart van cultuurhistorisch en monumentaal Deventer. Het is een centrum, waar gasten worden ontvangen en waar informatie te vinden is over alles wat er cultureel gaande is in Deventer. Ook vinden hier de permanente cultuurhistorische tentoonstellingen plaats.

De Gemeentemusea Deventer worden steeds meer het podium voor de presentatie van de Collectie Deventer. De tentoonstelling over de archeologische opgravingen is daar een goed voorbeeld van. Er zijn goede afspraken tussen de Gemeentemusea Deventer, SAB en de Stichting Industrieel Erfgoed over samenwerking bij collectievorming en collectiebeheer.

Met 30.000 bezoekers is het Speelgoedmuseum de grootste trekker van de Gemeentemusea Deventer, terwijl het Historisch Museum goed is voor 15.000 bezoekers. Daarmee zijn de Gemeentemusea Deventer een goede middenmoter tussen de regionale musea.

Meer ruimte nodig

Goede huisvesting maakt het mogelijk om de positie van de musea te versterken. De huidige museale gebouwen zijn niet geschikt om de behoud- en publieksfunctie goed uit te voeren. Het museum kan haar collectie van landschapsschilderijen niet permanent tentoonstellen. Ook is er te weinig ruimte voor de expositie van archief- en boekdrukkunst en het archeologisch materiaal. Kortom: Een goede

accommodatie is noodzakelijk om voor het publiek aantrekkelijke tentoonstellingen te organiseren die gerelateerd zijn aan de collecties. De bedrijfsvoering van het museum staat onder druk. De personele bezetting is krap en er is te weinig budget voor een goede programmering van tentoonstellingen.

Door het vertrek van Museum de Fundatie uit de Bergkerk is Deventer een belangrijke plek voor permanente moderne kunst expositie kwijtgeraakt. Het realiseren van een nieuw groot museum van hedendaagse kunst heeft op dit moment geen prioriteit.

In het collegeprogramma is een haalbaarheidsonderzoek aangekondigd "naar de mogelijkheden voor cofinanciering voor eventuele verplaatsing van de musea naar het gebouw dat vrijkomt na het vertrek van de Openbare Bibliotheek Deventer naar het Grote Kerkhof". Voor dit onderzoek is in 2007 € 50.000 beschikbaar.

In de nota 'Hoofdlijnen museumbeleid tot 2005' (dec. 2000) is een schets gegeven van een mogelijke ontwikkelingsrichting van de musea. Bijvoorbeeld, een cultuurhistorisch bezoekerscentrum in de Waag, de frontoffice van de historische collectie Deventer en de huisvesting van het museum in de huidige bibliotheek aan de Brink. In het rapport Lonken en Pronken (2002) is deze gedachte uitgewerkt. Toen werd een investering geraamd van € 14 miljoen.

Met de verhuizing van de publieksfunctie van de VVV naar de Waag begin dit jaar is een eerste stap gezet naar het bezoekerscentrum.

Recent is er een verkenning uitgevoerd naar een mogelijke invulling van het pand Brink 70 door NV Wonen boven Winkels. Ook zijn er andere locaties beschikbaar die misschien gebruikt kunnen worden voor museale activiteiten in de binnenstad, bijvoorbeeld gemeentelijke historische panden, de Mariakerk of de Bergkerk. Onderzocht moet worden of en onder welke condities deze ingezet kunnen worden. Een museale bestemming van de Mariakerk zou bijdragen aan versterking van de cultuurcluster Nieuwe Markt/Grote Kerkhof. Verder kan de Bergkerk als locatie voor tijdelijke exposities gebruikt worden. Volledige nieuwbouw aan de IJssel in het Sluiskwartier is geen optie en zal nu niet verder worden onderzocht.. Het kantoorgebouw 'De drie haringen' kan, zodra vervangende kantoorruimte is gevonden, worden afgestoten.

Door veel partijen – de directeur van het museum, de Vereniging de Waag, de Museumadviesraad en andere organisaties – is in de discussieronde over deze nota sterk gepleit voor het samenvoegen van alle museale functies onder één dak op de locatie van het huidige bibliotheekgebouw. Spreiding van museumactiviteiten over verschillende locaties heeft volgens deze sprekers het nadeel van versnippering. Dat gaat ten koste van de aantrekkelijkheid voor het publiek en de efficiënte bedrijfsvoering.

Nader onderzoek

Onderzoek naar de mogelijkheden voor passende huisvesting van de museale functies in respectievelijk de Mariakerk, de Bergkerk en op de locatie van het huidige bibliotheekgebouw aan de Brink zal leiden tot een weloverwogen beslissing. Zo'n onderzoek geeft antwoord op de vraag wat het werken met meer locaties betekent voor de programmering, de publieksvriendelijkheid, de bedrijfsvoering. Maar ook wordt helder welke maatregelen noodzakelijk zijn om die panden aan de museale eisen op gebied van klimaat, daglichttoetreding en beveiliging te laten voldoen. Het onderzoek dient verder een indicatie te geven van de bouw- en inrichtingskosten en de consequenties voor de exploitatie.

Daarnaast zal binnenkort een voorstel worden besproken voor het museumbeleid over de periode 2007 – 2010. In dit voorstel gaan we in op de knelpunten in de bedrijfsvoering uitgaande van de huidige huisvestingssituatie.

5.3.3. Leeuwenbrug theater- en congrescentrum

Deventer Schouwburg

Het meerjaren beleidsplan van de schouwburg bevat het voornemen om andere culturele instellingen en organisaties letterlijk meer ruimte te bieden. Gezien de benutting van het pand is daarvoor meer ruimte. Tegen gereduceerd tarief kunnen amateurverenigingen, organisatoren van culturele activiteiten en collega-instellingen gebruik maken van de faciliteiten.

De Deventer Schouwburg heeft na de verhuizing ruim 10 jaar geleden een sterke positieve ontwikkeling doorgemaakt, maar wordt nog steeds geconfronteerd met een groot aantal knelpunten in het ruimtegebruik. De knelpunten worden deels veroorzaakt door de successen van de instelling, deels door de veranderende vraag, en deels door de onvolkomenheden uit het verleden bij de bouw van het complex. In de nu beschikbare ruimte is het onmogelijk om de mogelijkheden van commerciële verhuur voldoende te benutten. De Deventer Schouwburg kent bij ongewijzigd beleid geen financiële problemen.

Congresfunctie

Naast de hoofdtaak van de schouwburg, de culturele programmering, is het wenselijk om een congresfunctie te gaan vervullen. De voormalige IRIS-kantoorruimte (Leeuwenbrug tussen Leeuwenkuil en schouwburg) biedt mogelijkheden voor het ontwikkelen van de congresfunctie. Een goede congresfunctie is belangrijk voor de economie van de stad en het centrum.

Bovendien leidt versterking van de congresfunctie tot een effectievere benutting van de ruimte in de Leeuwenbrug en verbetering van de exploitatie van de NV Deventer Schouwburg. Het ligt voor de hand dat de meeropbrengsten uit de congresfunctie worden aangewend ten behoeve van de primaire functie: de culturele programmering en de mogelijkheden voor gebruik voor culturele activiteiten door andere organisaties.

Voorstellen voor verbouw en verandering van ruimtegebruik in de Leeuwenbrug worden in de toekomst beoordeeld in context van het gebruik van het gehele gebouw.

Tijdens de bespreking van de begroting 2007 heeft de gemeenteraad besloten de rente op de leningen voor de NV Vastgoed Cultureel Centrum te verlagen. Hierdoor ontstaat er binnen de exploitatie van deze NV ruimte voor nieuwe investeringen.

5.3.4. De binnenstadskerken

De kerkgebouwen en moskeeën in en rondom de binnenstad zijn heel geschikt voor culturele activiteiten. Hier wordt goed gebruik van gemaakt. Beheer en onderhoud van deze gebouwen is kostbaar. Meervoudig gebruik draagt bij aan de exploitatiemogelijkheden. Alle vier de grotere kerken kennen exploitatieknelpunten en er moet fors geïnvesteerd worden in restauratie en instandhouding. De Grote of Lebuïnuskerk en de Broederenkerk zijn nog als kerkgebouw in gebruik bij respectievelijk de protestante en de katholieke geloofsgemeenschap. De gemeente heeft als eigenaar alleen een directe verantwoordelijkheid voor de exploitatie van de Bergkerk en de Mariakerk.

Voor (klassieke) muzikuitvoeringen zijn de parken en de verschillende kerken, Bergkerk, Broederenkerk en Grote of Lebuïnuskerk, maar ook Penninckshoek zeer geschikt. In sommige kerken zullen de voorzieningen op gebied van sanitair e.d. moeten worden aangepast.

Maar vanuit haar verantwoordelijkheid voor de monumenten in de stad is de gemeente ook verantwoordelijk voor in het bijzonder de Grote of Lebuïnuskerk, als beeldmerk van de stad. De dekking voor de dringend noodzakelijke restauratie van de toren is nog steeds niet gerealiseerd. De gemeente blijft zich inspannen om extra middelen van andere overheden te verwerven. De twee moskeeën worden dagelijks gebruikt voor gebedsdiensten. Daarnaast vinden in de ruimtes veelvuldig ontmoetings-, sociale en culturele activiteiten plaats.

De Grote of Lebuïnuskerk

De kerkvoogdij heeft laten weten dat de exploitatie van de kerk onder druk staat. De energiekosten en het noodzakelijke onderhoud zijn hoog. De kerk kan vaker verhuurd worden.

De Stadsbeiaardier, die wekelijks het carillon bespeelt, wordt door de gemeente betaald.

De Mariakerk

De Mariakerk en de muurhuizen (boekwinkels) zijn onlangs onder beheer gekomen van de NV Bergkwartier. Wanneer deze kerk wordt betrokken bij de culturele invulling rond de Nieuwe Markt ontstaat hier een historische toplocatie rond de Mariakerk van grofweg 4000 m² bvo. Er is wel een behoorlijke investering nodig om de kerk geschikt te maken voor bijvoorbeeld een museumfunctie. Hiernaar is een eerste beperkte verkenning uitgevoerd.

Een combinatie van Mariakerk en Grote of Lebuïnuskerk biedt een clustering van ruimte die goede mogelijkheden biedt voor verhuur en binnenevenementen.

De Bergkerk

Voor de hand ligt om de kerk een belangrijke rol te geven als expositieruimte voor het museum, muziekpodium en als locatie voor speciale gelegenheden. Voor de toren is een omvangrijke renovatie nodig en er zal ook in de infrastructuur geïnvesteerd moeten worden.

Een eerste verkenning heeft laten zien dat met een eenmalige investering de ruimte kostendekkend geëxploiteerd kan worden. In de voorjaarsnota 2005 is hiervoor € 150.000 vrijgemaakt. De VVV heeft met ingang van 2006 het beheer van de Bergkerk overgenomen. De ervaring in het eerste jaar heeft getoond dat deze vorm goed werkt.

Wij zullen de beheerders van de kerkgebouwen (laten) adviseren over mogelijkheden voor energiebesparing.

Resumerend:

Uit bovenstaande schets kunnen drie hoofdlijnen worden gedestilleerd:

1. Bedrijfsvoering,

- strakke toepassing toetsingscriteria voor begroting, rapportage en verantwoording
- verhoging subsidie enkele instellingen w.o Filmhuis de Keizer;
- nadere afspraken met enkele andere instellingen over maatregelen om risico's in de bedrijfsvoering op te vangen
- besluitvorming over bedrijfsplan musea

2. Ontwikkeling en versterking van inhoudelijke functies:

- openbare bibliotheek: besluitvorming over bedrijfsplan 2007 – 2010;
fusie met openbare bibliotheek Bathmen
- SAB: toekomst visie SAB 2015
achterstallig onderhoud en restauratie erfgoedcollecties.
- gemeentemusea: toekomstvisie in relatie tot huisvesting
- continuering cultuurmakelaar na 2009
- fusie Burgerweeshuis en Popkollektief
- lokale omroep: besluit over de toekomst van de lokale omroep aan de hand van de onderzoeksrapportage.
- wijziging subsidieregelingen en verhoging budget kleinschalige culturele evenementen, productiegezelschappen en amateurkunst
- gezamenlijke marketing en afstemming in programmering binnenstadskerken
- visie formuleren op beeldende kunst en openbare ruimte
- realiseren broedplaats Havenkwartier

3. Investerings in huisvesting:

- Nieuwbouw Openbare Bibliotheek Deventer samen met het nieuwe stadskantoor en nieuwbouw in Bathmen zijn in voorbereiding; voor beide moet er nog een oplossing komen voor de inventariskosten;
- Theater Bouwkunde en het Filmhuis De Keizer zijn uit hun jas gegroeid en willen samen verder
- Een aantal gemeentelijke historische panden staat leeg.
- Burgerweeshuis: vervangen kleedkamers, achterstallig onderhoud en enkele verbeteringen aan gebouw en inrichting .
- Deventer Musea: huidige panden zijn te klein en versnipperd. Onderzoek naar oplossingen.
- De Leeuwenbrug (huisvesting Schouwburg en Leeuwenkuil): door verbouwing wordt optimale benutting van de ruimte voor bestaande activiteiten en toekomstige congresactiviteiten/verhuringen gerealiseerd; hoofddoel is om hiermee de cultuurpodiumfunctie van de Schouwburg te versterken.
- voor de vier grotere kerken in de binnenstad zijn forse investeringen nodig voor restauratie en verbetering van voorzieningen.
- De Leeuwenkuil en Openbare Bibliotheek Deventer zoeken een geschikte locatie in Deventer Oost/Colmschate.

6. De weg naar de concretisering

Investeren in Cultuur!

De gemeente wil via een drietal actielijnen werken aan de realisering van de gestelde culturele doelen. Grondslag voor het handelen van de gemeente is:

Een heldere visie en missie van de culturele instelling. Een missie die past in het gemeentelijke meerjarenplan. Goede culturele programma's binnen een gezonde bedrijfsvoering in een aansprekende huisvesting.

Dit wil zeggen dat aan de instellingen gevraagd mag worden om hun missie en programmaopvattingen af te stemmen op de meerjarenvisie van de gemeente.

De voornemens zijn geordend volgens de drie actielijnen:

Bedrijfsvoering, inhoudelijke ontwikkeling en huisvesting.

De beschrijving in dit hoofdstuk legt de basis voor de verschillende onderdelen.

Daar waar voor de ontwikkeling of uitwerking van deze stappen extra middelen gemoeid zijn, zal de gemeenteraad besluiten op basis van separate voorstellen.

6.1. Bedrijfsvoering

De noodzakelijke gezonde bedrijfsvoering moet voor die instellingen die daar nu niet aan voldoen gerealiseerd worden. Dit betekent dat:

- a. eventuele exploitatieknelpunten worden gesaneerd en dat er afspraken gemaakt gaan worden om te komen tot een structurele gezonde financiële positie
- b. in sommige gevallen de financiële basis van de instelling moet worden verbreed, dan wel dat er taken afgestoten moeten worden.
- c. de gemeentelijke aansturing effectiever moet worden, om te voorkomen dat door slecht management de gehaalde doelen niet gehaald worden.

Culturele instellingen zijn vanaf nu beter in staat om zelf financiële tegenvallers op te vangen. Daarnaast kunnen de risico's in de bedrijfsvoering tijdig door henzelf in beeld worden gebracht. In april 2006 heeft de Gemeenteraad ingestemd met maatregelen ten behoeve van verdere verbetering van de bedrijfsvoering van gesubsidieerde culturele instellingen. Er worden afspraken gemaakt over inhoud en termijnen en van aanvragen en rapportages. De gemeentelijke aansturing is er op gericht om door strakke toepassing toetsingscriteria voor begroting, rapportage en verantwoording knelpunten in de bedrijfsvoering tijdig te onderkennen en risico's zo mogelijk te voorkomen. De financiële positie van een instelling wordt getoetst aan de hand van een aantal kwantitatieve en kwalitatieve criteria. Tevens is afgesproken dat culturele instellingen in 2010 een minimum eigen reserve van 10% van de begroting hebben gevormd om risico's in de bedrijfsvoering op te kunnen vangen.

Daarmee blijft de financiële basis voor de meeste instellingen smal. De meeste begrotingen kennen weinig ruimte voor afschrijving op (vervangs-)investeringen en noodzakelijke kosten voor onderhoud. Zolang geen structurele oplossing komt voor deze bedrijfsvoeringknelpunten (huisvesting, exploitatie en programma) blijven er reële risico's in de exploitatie van culturele instellingen. De gemeente wil zeker waar het ook gaat om investeringen in de huisvesting, deze instellingen in een gezonde startpositie brengen. Om hiervoor de noodzakelijke financiële ruimte te creëren is het noodzakelijk om of te snijden in taken en in de omvang van organisaties, of er zullen extra middelen beschikbaar moeten komen

6.1.1. Wij willen bij de voorbereiding van de begroting 2008 overwegen de subsidie van enkele instellingen te verhogen om knelpunten op te lossen. Concreet gaat het om Filmhuis de Keizer. Voor enkele overige instellingen is er sprake van risico's in de reservevorming, en in de omvang van het afschrijvingsbedrag ten behoeve van te verwachten vervangingsinvesteringen. Dat geldt o.a. voor Theater Bouwkunde en het Burgerweeshuis. Het Burgerweeshuis wordt nu geconfronteerd met terugval van inkomsten met € 90.000 als gevolg van het wegvallen van de ID subsidies. Na grondige analyse zullen voorstellen voor verhoging van subsidie worden beoordeeld. Wij gaan ervan uit dat ook van de klant een prijs gevraagd mag worden. Prijsstijgingen tot 5% zijn daarbij acceptabel.

6.1.2. Voor de gemeentemusea is een concept bedrijfsplan opgesteld, nog afgezien van de voorbereiding op een eventuele nieuwe huisvesting. Er is geconstateerd dat er, om te komen tot een

gezonde en professioneel verantwoorde bedrijfsvoering, een structurele verhoging aan inkomsten nodig is, oplopend tot € 300.000 in 2010

6.2. Ontwikkeling en versterking inhoudelijke functies.

In dit stuk worden richtinggevende uitspraken gedaan over de ontwikkeling in een aantal functies en ruimte voor vernieuwende initiatieven. Dit vanuit de gedachte dat innovatie-investeringen uiteindelijk het resultaat zullen versterken.

6.2.1. Bibliotheken:

Openbare bibliotheek: bedrijfsplan 2007 - 2010
fusie Bathmen

Na indiensttreding van de nieuwe directeur per 1 januari j.l. zal het bestuur in het komende half jaar een bedrijfsplan aan de gemeente voorleggen. Het financiële en inhoudelijke kader daartoe is vorig jaar door de gemeenteraad vastgesteld.

De fusie met de Openbare Bibliotheek Bathmen zal in de loop van dit jaar worden gerealiseerd.

6.2.2. SAB:

De visie SAB 2015 en het plan voor restauratie van de erfgoed collectie zal binnenkort door het college aan de raad gepresenteerd worden.

Een ingrijpende restauratie is nodig om een belangrijk deel van de historische collectie voor (verder) verval te behoeden. De kosten worden geraamd op € 200.000 per jaar gedurende 15 jaar.

6.2.4. Broedplaatsen voor creatieve bedrijvigheid

Realiseren broedplaats voor creatieve bedrijvigheid in het Havenkwartier en stimuleren van samenwerking tussen creatieve sector en bedrijfsleven. De provincie heeft in aanvulling op de gemeentelijke investering een bijdrage van € 500.000 toegekend. Binnenkort zal een apart voorstel worden voorgelegd over de besteding van de middelen en de verdere realisatie van de broedplaats.

6.2.5. Lokale omroep

De uitslag van het onderzoek naar de toekomst mogelijkheden voor lokale omroep in Deventer wordt begin 2007 verwacht. Aan de hand daarvan zal de gemeenteraad zich uitspreken over nadere voorstellen. Op dit moment is niet duidelijk of er extra middelen nodig zijn om de toekomst van de lokale omroep veilig te stellen.

6.2.6. Binnenstadskerken

Overleg en samenwerking op gebied van afstemming in programmering en gezamenlijke marketing wordt door VVV geëntameerd.

6.2.7. Verhoging subsidies productiegezelschappen en kleine (amateurkunst-)evenementen.

Voorstellen voor verhoging van subsidies voor de productiegezelschappen en voor jaarlijks terugkerende en vernieuwende evenementen zullen worden meegewogen bij de voorjaarsnota 2007.

6.2.8. Cultuurmakelaar

De cultuurmakelaar speelt een belangrijke rol bij het bij elkaar brengen van cultuur en de wijk, van de kunstenaar en de burger. Op basis van een evaluatie in de 2^e helft van 2007 worden verdere voorstellen over de inzet en financiering van de cultuurmakelaar, bij voortzetting van deze functie per 1 januari 2010 beoordeeld

6.2.9. Fusie Burgerweeshuis - Popkollektief

De gemeente zal aan de besturen van de Stichting Poppodium Burgerweeshuis en de Stichting Popkollektief Deventer vragen een voorstel te doen voor fusie tussen beide stichtingen.

6.3. Investerings in huisvesting

Het blijkt dat de huisvesting van een aantal culturele instellingen niet langer geschikt is. Men wordt door de huisvesting belemmerd in het functioneren. Aan de ene kant blijkt onderhoud of renovatie noodzakelijk aan de andere kant ontstaan de problemen door groei of veranderingen in het werk van de instelling.

Hieronder worden een aantal stappen voorgesteld om te komen tot een investeringsprogramma om de huidige culturele functies goed te huisvesten.

Fondswerving voor de realisering van nieuwe situatie is alleen mogelijk op basis van gezonde instellingen.

Er zijn verschillende plannen opgenomen waar de versterking van de culturele waarde gezocht is in bundeling van functies en taken. Die bundeling leidt tot voorstellen voor andere huisvesting. Op enkele onderdelen worden onderzoeksopdrachten geformuleerd.

Onderzocht gaat worden welke bundeling van functies en taken leidt tot de gezochte meerwaarde (cultureel, bedrijfsmatig).

6.3.1. Nieuwbouw Openbare Bibliotheek Deventer samen met het nieuwe stadskantoor is in voorbereiding. De dekking hiervoor is gerealiseerd. Voor investerings- en afschrijvingskosten van het inventaris moet nog een oplossing gevonden worden

Nieuwbouw bibliotheek in centrumplan Bathmen: het voorstel hiertoe wordt binnenkort in de raad besproken.

6.3.2. Cultuurkwartier

Door de combinatie van kansen rondom de Nieuwe Markt, de noodzaak van een investering in publieke functies in dat gebied en de noodzakelijke nieuwe huisvesting voor Filmhuis en Bouwkunde is onderzoek naar de mogelijke realisatie van het cultuurplein de eerste prioriteit.

Een eerste verkenning op basis van kengetallen wijst uit dat nieuwbouw voor Filmhuis de Keizer en Theater Bouwkunde qua volume op de voormalige schoollocatie aan de Nieuwe Markt mogelijk is. De bouwkosten (excl. grond en parkeerplaatsen) worden geraamd op € 4 miljoen (P. Barendse, december 2004). Het betreft hier een samenkomen van twee organisaties met beperkte reserves en met relatief lage huisvestingslasten op dit moment. De consequenties voor de exploitatie van beide instellingen zal nader worden uitgewerkt. Vooruitlopend op de raming van de investeringskosten, is in de investeringsplanning voor het jaar 2009 een bedrag van € 5 miljoen opgenomen.

Het onderzoek naar de functionele en ruimtelijke invulling van het cultuurcluster zal in de loop van 2007 worden uitgevoerd. In deze opdracht komen de volgende vraagstukken aan de orde:

Een verdere functionele en een ruimtelijke verkenning naar de mogelijkheden van clustering van publieksfuncties van culturele instellingen, rondom de Nieuwe Markt en rondom de Grote of Lebuïnuskerk.

Vertrekpunt is de nieuwe huisvesting voor Filmhuis de Keizer en Theater Bouwkunde, waarbij wordt onderzocht welk inhoudelijk concept hieruit kan worden ontwikkeld. Tegelijkertijd willen we antwoord op de vraag welke andere publieksfuncties of activiteiten dit concept kunnen versterken.

Hierbij zullen met name activiteiten van het Kunstenlab, Architectuurcentrum Rondeel en het Speelgoedmuseum en eventueel Academia Vitae worden betrokken.

Een eerste verkenning naar de bouw-, inrichtings- én exploitatiekosten.

Het resultaat is een beschrijving van een inhoudelijk concept, de betekenis voor het publiek, de ruimtelijke vertaling en een ruwe indicatie van de investerings- en exploitatiekosten. In dit onderzoek zal ook gekeken worden naar de ontwikkelingen op de commerciële markt voor zalen- verhuur en de verhouding met andere zalen in de schouwburg, rondom het Grote Kerkhof en binnen de horeca. Deze beschrijving wordt aangevuld met een stappenplan voor de concretisering.

Tussentijds zullen de resultaten van het onderzoek worden besproken tijdens een werkatelier, waarin vertegenwoordigers vanuit de gemeenteraad en college, de ambtelijke organisatie, de cultuursector en externe deskundigen deelnemen.

5.3.3. Huisvesting Deventer Musea

De Gemeente Musea Deventer verdienen een goede accommodatie waar voor het publiek aantrekkelijke tentoonstellingen georganiseerd kunnen worden.

Het rapport Lonken en Pronken is al weer enkele jaren oud. In het collegeprogramma is het onderzoek naar de huisvestingsmogelijkheden aangekondigd. Aan de hand van een nadere studie zal duidelijkheid geven moeten worden over de toekomstige positionering en huisvesting. In de Voorjaarsnota 2005 is besloten in 2007 een bedrag van €50.000 beschikbaar te stellen voor een haalbaarheidsstudie voor nieuwe huisvesting van de musea.

Deze studie kent de volgende opdracht:

Een inhoudelijke en ruimtelijke verkenning van de mogelijkheden voor passende huisvesting van de museale functies in respectievelijk de Mariakerk, de Bergkerk en op de locatie van het huidige bibliotheekgebouw aan de Brink, uitgaande van het gebouw de Waag als cultuur-historisch bezoekerscentrum. Het onderzoek dient van de verschillende opties een indicatie te geven van de gevolgen voor de programmering en publieksgerichtheid van de musea, van de bouw- en inrichtingskosten en van de consequenties voor de exploitatie.

Het onderzoek zal voor het eind dit jaar worden uitgevoerd.

Daarna zal de raad kunnen besluiten over de richting en stappen voor realisatie van de nieuwe huisvesting.

6.3.4. Leeuwenbrug congrescentrum

De Deventer Schouwburg presenteert binnenkort haar voorstellen voor verbouwing van de Deventer Schouwburg. De raad heeft bij de voorjaarsnota 2006 ingestemd met een renteverlaging op een lening van de NV Vastgoed Cultureel Centrum. Hierdoor ontstaat er bij de NV nieuwe ruimte om te investeren in het pand. Wij zullen in overleg met de NV Vastgoed Cultureel Centrum (VCC) deze plannen beoordelen en de mogelijkheden voor realisatie bekijken.

Wij zullen in dit verband ook de mogelijkheden betrekken die kunnen ontstaan bij vertrek van het Filmhuis uit de Leeuwenbrug en de mogelijke verschuiving van activiteiten van de Leeuwenkuil naar decentrale vestigingen.

bij de beoordeling van de plannen zullen ook de kansen voor Deventer op de congresmarkt meegewogen worden.

Uitgangspunt is dat de investering uiteindelijk zal leiden tot een gezondere financiële basis van de Deventer Schouwburg die ten goede komt aan de culturele functie.

6.3.5. Lokatie Deventer Oost/Colmschate voor Leeuwenkuil, eventueel in combinatie met Openbare bibliotheek en gemeentelijk servicepunt.

De gemeente wil met name investeren in educatie voor jongeren en een versterking van het cultuuraanbod in wijken. Er moet op korte termijn een oplossing komen voor het huisvestingsvraagstuk voor de Leeuwenkuil in Colmschate

De grote afstand is een belemmering voor veel - vooral jongere - inwoners van Deventer Oost om deel te nemen aan het aanbod van de Leeuwenkuil. Bovendien heeft de Leeuwenkuil een wachtlijst van meer dan honderd personen. Uitbreiding van het cursusaanbod kan niet kostendekkend worden gerealiseerd en is alleen mogelijk indien er een verhoging van de subsidie komt.

Het college wil in vervolg op de behandeling van deze nota een voorstel opstellen voor de invulling van decentraal aanbod van kunsteducatie in Colmschate/Deventer-Oost.

Gecombineerde huisvesting met de openbare bibliotheek is daarbij uitgangspunt, waarbij tevens de mogelijkheden voor verder multifunctioneel gebruik in relatie tot andere welzijns-, sport- en onderwijsvoorzieningen onderzocht wordt.

6.3.6. Voor de vier grotere kerken in de binnenstad zijn forse investeringen nodig voor restauratie en verbetering van voorzieningen. De zoektocht naar financieringsmogelijkheden voor de restauratie van de kerken wordt intensief voortgezet.

De gemeente is allereerst actief op zoek naar externe bronnen voor medefinanciering van de restauratie van de Lebuïnustoren. De gemeentelijke bijdrage voor financiering van de restauratie van de Bergkerk willen we betrekken bij de afweging over de gemeentelijke investeringsplanning. Mogelijk functioneel gebruik Mariakerk en Lebuïnuskerk wordt mede beoordeeld bij de haalbaarheidsstudie nieuwe huisvesting musea en de beschrijving van het cultuurplein

6.3.7. Verbouwplan Burgerweeshuis.

Los van de noodzakelijke nieuwbouw van de kleedkamers is een renovatieplan van het totale pand van het Burgerweeshuis, waarin noodzakelijke maatregelen voor groot onderhoud en verbeteringen aan het pand zijn opgenomen, gewenst.

Zodra er een concreet verbouwplan voor het Burgerweeshuis is opgesteld zal het college hierover een standpunt innemen.

7. Prioriteiten

Zorgvuldige afweging van alle hiervoor beschreven maatregelen heeft geleid tot de volgende prioriteitsstelling.

Definitieve besluitvorming over inzet en dekking van benodigde middelen gebeurt binnen de brede afweging en het financiële kader van de vaststelling van voorjaarsnota en gemeentebegroting.

7.1. Prioriteiten tbv. de cultuurbegroting

1^e. conserveringsplan SAB:

2^e. cultureel-centrum oost

De voorziening voor bibliotheek en Leeuwenkuil in wijk 5 wordt versterkt.. Een combi-huisvesting is daarbij uitgangspunt, waarbij de mogelijkheden voor verder multifunctioneel gebruik in relatie tot andere wijkvoorzieningen onderzocht wordt.

3^e. cultuur-makelaar:

De cultuurmakelaar speelt een belangrijke rol bij het bij elkaar brengen van cultuur en de wijk, van de kunstenaar en de burger. Na evaluatie – er van uitgaande dat die positief uitvalt – zal worden besloten over een structurele bijdrage nmet ingang van 2010..

4^e. schouwburg

De gemeente is bereid om de renteverlaging voor de gebouweigenaar in te zetten t.b.v. de verbouw van de schouwburg. Overigens is daarbij een goede analyse van de congresmarkt wel van belang. Daarbij wordt nadrukkelijk ook de positie van de kerken meegenomen. Na die analyse kan een definitief besluit over de omvang van de verbouw worden genomen.

5^e Oplossen knelpunten Filmhuis, Bouwkunde, Burgerweeshuis, museum

Voor geen enkel knelpunt doen we nu al een toezegging, maar per knelpunt dient een goede onderbouwing geleverd te worden.

6^e. aanpassen van de subsidieregelingen amateurkunst, kleinere evenementen en productiegezelschappen.:

7.2 Onderzoeken

Voor een aantal andere maatregelen zal eerst nader onderzoek plaatsvinden alvorens concrete besluiten kunnen worden genomen

1^e. Cultureel centrum Nieuwe Markt: onderzoekskosten voor de eerste fase zijn reeds gedekt. Reservering (A) van €5,0 mln

2^e. museum: onderzoekskosten zijn gedekt:

3^e. Burgerweeshuis: analyse bedrijfsvoering en restauratie gebouw t.l.v. de eigen middelen burgerweeshuis

4^e. evaluatie cultuurmakelaar: t.l.v. eigen middelen Leeuwenkuil

De evaluatie in 2007 of begin 2008 moet leiden tot een goede onderbouwing van de voortzetting van de financiering van de functie van cultuurmakelaar.

7.3. Prioriteit maar niet in het kader van de cultuurbegroting

1^e. de bibliotheek wordt geherhuisvest

In het kader van de nieuwbouw van het gemeentehuis wordt ook de nieuwbouw van de bibliotheek gerealiseerd. Bouw- en inrichtingsvoorstellen worden op korte termijn verwacht. Afschrijving van de inventaris komt ten laste van de bibliotheekbegroting vanaf 2010.

2^e. Deventer congresstad

Er wordt een marktverkenning uitgevoerd naar "Deventer congresstad".

3°. Omroepen

De lokale omroep speelt een belangrijke rol in de samenleving. Mochten er naast de extra middelen van 2006 meer middelen nodig zijn, dan dienen die uit andere bronnen te komen dan de cultuurbegroting.

8. De uitvoering

In dit hoofdstuk worden de realisatietermijnen van de hiervoor genoemde voornemens opgenomen. Het is vanzelfsprekend dat het hier gaat om de eerste stappen waarvoor op dit moment de middelen beschikbaar zijn. De planning vervolgstappen is afhankelijk van de verdere besluitvorming en beschikbaarheid van middelen.

8.1. Bedrijfsvoering

- 8.1.1. Toepassing en handhaving subsidie voorwaarden en criteria bedrijfsvoering hele jaar
- 8.1.2. Voorstel voor extra middelen om risico's in de bedrijfsvoering bij Filmhuis en overige instellingen op te lossen voorjaarsnota 2007.
- 8.1.3. bespreking bedrijfsplan gemeentemusea voorjaar 2007

8.2. Ontwikkeling en versterking inhoudelijke functies.

- 8.2.1. Bibliotheken:
Openbare bibliotheek: zomer 2007
bedrijfsplan 2007 – 2010: 1 januari 2008
fusie Bathmen:
- 8.2.2. SAB:
Bespreking visie SAB 2015
en het plan voor restauratie van de erfgoed collectie voorjaar 2007.
- 8.2.3. Cultuureducatie Deventer Oost/Colmschate:
Standpuntbepaling over verhoging subsidie tbv.groei in Deventer Oost: 2007
- 8.2.4. Broedplaatsen voor creatieve bedrijvigheid
Voorstel realisatie broedplaats 1 juli 2007
- 8.2.5. Lokale omroep:
voorstel toekomst lokale omroep 1 juli 2007
- 8.2.6. Binnenstadskerken:
Overleg en samenwerking op gebied van afstemming in programmering
en marketing 2007
- 8.2.7. Verhoging subsidies productiegezelschappen en evenementen.
Voorstellen voor verhoging van subsidies voor de productiegezelschappen
en voor jaarlijks terugkerende en vernieuwende evenementen: voorjaarsnota 2007.
- Aanpassen beleidsregels voor evenementensubsidies: 2007.
- 8.2.8. Cultuurmakelaar
Een voorstel voor voortzetting van de gemeentelijke bijdrage: voorjaarsnota 2007.
Definitieve besluitvorming op basis van evaluatie die is uitgevoerd voor 1 januari 2008
- 8.2.9. Fusie Burgerweeshuis – Popkollektief 1 januari 2008
- 8.2.10. Kunst en Openbare ruimte
Formuleren en vaststellen beoordelingskader
In samenhang met andere programma's 1 januari 2008

8.3. Investerings in huisvesting

8.3.1. Nieuwbouw Openbare Bibliotheek Deventer samen met het nieuwe stads kantoor

besluitvorming nieuwbouw openbare bibliotheek
in centrumplan in Bathmen

1^e kwartaal 2007

8.3.2. Cultuur rond Nieuwe Markt: inhoudelijk concept, ruimtelijke verkenning 1 januari 2008

8.3.3. Huisvesting Deventer Musea
onderzoek positionering en mogelijkheden

1 januari 2008

8.3.4. Leeuwenbrug congrescentrum
Onderzoek congresfunctie in Deventer

1 januari 2008

8.3.5. Lokatie Deventer Oost/Colmschate voor Leeuwenkuil, evt. in combinatie met Openbare bibliotheek en gemeentelijk service punt.

p.m.

8.3.6. de vier grotere kerken in de binnenstad
afhankelijk van externe financieringsbronnen

p.m.

8.3.7. verbouwplan Burgerweeshuis.
afhankelijk van mogelijke dekking

p.m.

Bijlage 1

Investeringsoverzicht

Bij daadwerkelijke uitvoering van de hiervoor genoemde scenario's zullen er forse investeringen gepleegd moeten worden. Een eerste globale raming leidt tot de volgende bedragen. (x 1000)

	Investering incidenteel (x €1.000)	Jaar	Dekking gerealiseerd (x €1.000)	Dekking nog te realiseren (x €1.000)	Gevolgen voor exploitatie
1. Bibliotheken: nieuwbouw Openbare Bibliotheek centrale vestiging inrichtings- en verhuiskosten	10.047 1.500	2005-2010	Raadsbesluit dec. 2005 In begroting opgenomen (E-lijst Investeringsplanning)	1.500 2.700 (1.000 gemeente)	160. m.i.v 2010 200 gedurende 15 jaar
SAB Conserveringsplan Erfgoedcollecties SAB	2.700				
2. Filmhuis/Bouwkunde/cultuurkwartier (+ evt. andere functies) vooronderzoek	5.000 Pm 50	2009 2007	VJN 2006/begr.2007	Voorlopig gereserveerd in meerjaren-investeringsraming (A- lijst) Begr. 2007	nader onderzoek
3. Leeuwenkuil, -decentraal aanbod Deventer Oost	1.000	2007		Nog aan te geven	nog aan te even
4. Leeuwenbrug congrescentrum Investering door NV VCC	4.000 (voorlopig)	2008	Gedeelte door renteverlaging NV VCC(begr. 2007)	Ten laste van exploitatie Deventer Schouwburg (D lijst)	pm
5. Muziek podia - kleedkamers/werkplaats	610	2007/2008	Provincie: 250	250	

Burgerweeshuis			Eigen voorzieningen Burgerweeshuis 110		
6. GemeenteMusea -vooronderzoek musea	50	2007	Begroting 2007	Nog aan te geven	pm
-herhuisvesting museumfunctie(s)	14.000	?			
7. Instandhouding/gebruik kerken binnenstad -Bergkerk gebruik	150	2006	Begroting 2006	Nog aan te geven (C-Lijst)	
-Bergkerk toren	1.350	--	--	Nog aan te geven	
-Mariakerk	pm	--	--	1.900 voorlopig gereserveerd in meerjaren-investeringsraming (D- Lijst)	
-Lebuïnuskerk toren	4.000			Begr. 2007	
-Broederenkerk	1.500	--	--	2.100 aangevraagd bij rijksoverheid	
				Nog aan te geven	
8. Broedplaatsen	1.000	2006-2010	500 Gemeente begroting 2006; 500 Provincie Overijssel		

Voor mogelijke dekking van de investeringen kan worden gedacht aan:

- particuliere investeerders, waarbij de kosten via de exploitatie worden opgebracht;
- werving externe fondsen;
- sluiting van voorzieningen;
- het opnieuw prioriteren van gemeentelijke investeringen vanaf 2009
- opbrengst van af te stoten, vrijkomende, panden.

Dit betekent dat afgewogen moet worden of de volgende panden op de korte termijn kunnen worden afgestoten:

- de Drie Haringen aan de Brink: opbrengst corrigeren met nieuwe huur vervangende kantoorruimte
- de bibliotheek aan de Brink: geraamde opbrengst is opgenomen als dekking nieuwbouw openbare bibliotheek
- het bibliotheek pand in Schalkhaar;

Indien daar aanleiding toe is zullen delen uit dit investeringsscenario worden uitgewerkt voor externe fondswerving.

Bijlage 2

Ter illustratie

Verwerking gevraagde subsidies in begroting programma 13. Kunst en Cultuur (zonder indexering)

(sub)product	begroting 2007	Benodigd 2008	Benodigd 2009	Benodigd 2010	Nog geen dekking
Professionele podiumkunsten					
Deventer Schouwburg	1.595.004 ¹⁾	1.595.004	1.595.004	1.595.004	
Filmhuis De Keizer	76.478	<u>101.478</u>	101.478	101.478	25.000
Theater Bouwkunde	107.070	107.070	107.070	107.070	
Het Burgerweeshuis	326.624	<u>355.890</u>	355.890	355.890	
Productiehuis Oost-Nederland	39.891	39.891	pm	pm	p.m
Productiegezelschappen: Gajes, TamTam, Theaterschip, Grimmelikhuizen	10.000	<u>25.000</u>	25.000	25.000	15.000
Beeldende kunst					
Kunstenlab	201.108	201.108	201.108	201.108	
Bergkerk ²⁾ (instandhoudings- en gebruikskosten)	79.508	79.508	79.508	79.508	
Amateurkunst					
Amateurkunstver. (muziek, zang, toneel, dans, fotografie en nw. media)	129.591	<u>144.591</u>	144.591	144.591	15.000
Deventer Popcollectief (miv 2008 naar Burgerweeshuis)	29.166				
Cultuureducatie					
De Leeuwenkuil	1.383.322	1.383.322	1.383.322	1.383.322	
Algemene muzikale vorming	18.022	18.022	18.022	18.022	
Cultuur en School	29.363	29.363	29.363	29.363	
Meerkosten Dev. Oost		100.000	100.000	100.000	100.000
Cultuurmakelaar (dekking t/m 2008)	50.000	50.000	<u>75.000</u>	75.000	75.000 miv 2009
Culturele evenementen					
VVV/Face	35.944	35.944	35.944	35.944	

Subsidies (o.a. incidentele programma-subsidies, volksfeesten, Kleintje Cultuur en overige culturele evenementen) <i>Voorstel nieuwe verdeling</i> Culturele evenementen: - Incidentele evenementen (Kleintje Cultuur) - Structurele evenementen - Experimentele activiteiten	130.588	<u>150.588</u>	150.588	150.588	20.000
	54.168	45.000	45.000	45.000	
	76.420	95.588	95.588	95.588	
		25.000	25.000	25.000	
Media Stichting Lokale Omroep Deventer (incl. comp. ID-baan DTV)	124.454	124.454	124.454	124.454	pm
Oudheidkunde algemeen (Diverse subsidies/storting reserve Deventer Geschiedenis in Beeld)	9.130	9.130	9.130	9.130	
Stadsarchief-Athenaeumbibliotheek 2) (intern gemeentelijke organisatie)	1.510.926	1.510.926	1.510.926	1.510.926	
Musea 2) (intern gemeentelijke organisatie) Verbetering bedrijfsvoering	1.229.341	1.229.341	1.229.341	1.229.341	100.000
				100.000	100.000
Openbaar bibliotheekwerk Openbare Bibliotheek Deventer Bathmen Schoolbibliotheek Stedelijk Informatie Netwerk	2.434.444 104.217 66.497 67.100	<u>2.538.661</u> 66.497 67.100	2.538.661 66.497 67.100	2.538.661 66.497 67.100	
Cultuurbeleid algemeen (externe kosten)	10.000	10.000	10.000	10.000	

1) inclusief € 11.345, wordt meegenomen bij de afwikkeling van het financieel kader 2007

2) betreft geen subsidies, is kostenpost gemeentelijke gebouwen inclusief doorberekeningen; exclusief batenstelposten van totaal € 31.000

bijlage 3

Overzicht subsidies Kleintje Cultuur in 2006

organisatie	evenement	structurele / incident. aanvraag	“groot” evenement (t/m € 4.500)	middelgr. evenement (t/m € 2.250)	klein evenement (t/m € 1.000)
Stichting Béla Bartok	muziekserie Deventer Internationaal	structureel			XX
Poucha Promotions Irish Music	Irish Pub festival	structureel			X
St. Het Accordeon	Festival Het Accordeon	structureel 2-jaarlijks		XX	
Kunstenlab	Festival DIF # 02	1 ^e keer		X	
St. Intern. Jongeren Filmfestival	Intern. filmfestival	structureel		X	
St. Deventer Boekenweek	Deventer Boekenweek	structureel	X		
Leeuwenkuil	Jeugdmuziekconcours	structureel		X	
Projectbureau Kunstcircuit	Deventer Dansdagen	incidenteel		X	
Projectbureau Kunstcircuit	Turkije Festival	structureel		X	
Stichting Kamermuziek	concert	structureel			XX
Atelier Abma	Expositie multi-disciplinair kunstproject	incidenteel			X
Toonkunstkoor Euterpe	concert (Matth.Passion)	structureel		X	
Filmhuis De Keizer	Film op de Brink	structureel		X	
Deventer Vocaal Ensemble	concert (Matth. Passion en najaarsconcert)	structureel	X	X	
De Hoventoon	Kerst-mis	incidenteel			X
Huygens Vocaal Ensemble	passieconcert	incidenteel			X
St. Il Concerto Barocco	concert	incidenteel			X
St. Kamermuziek Huis Nieuw Rande	kasteelconcert	structureel			X
Stichting Kelderkunst	Festival Kelderkunst	structureel		X	
Deventer Schouwburg	Kinderboekenweek-spektakel	structureel		X	
Projectgroep Kunst van Hier tot Ginder	Kunstfietsroute	structureel		X	
St. Lebuïnusconcerten	reeks Orgelconcerten			X	
School van Frieswijk	reeks Literaire koffieconcerten	1 ^e keer		X	
St. Strijkkwartetten Ned.	reeks Strijkconcerten	structureel		X	
Voca Deventer	concert (Paukenslag)	structureel		X	
Stichting Theaterschip	Productie Storm	incidenteel		X	